A. P. CEHOV

LIVADA DE VIŞINI

traducerea si adaptarea
Alexa Visarion

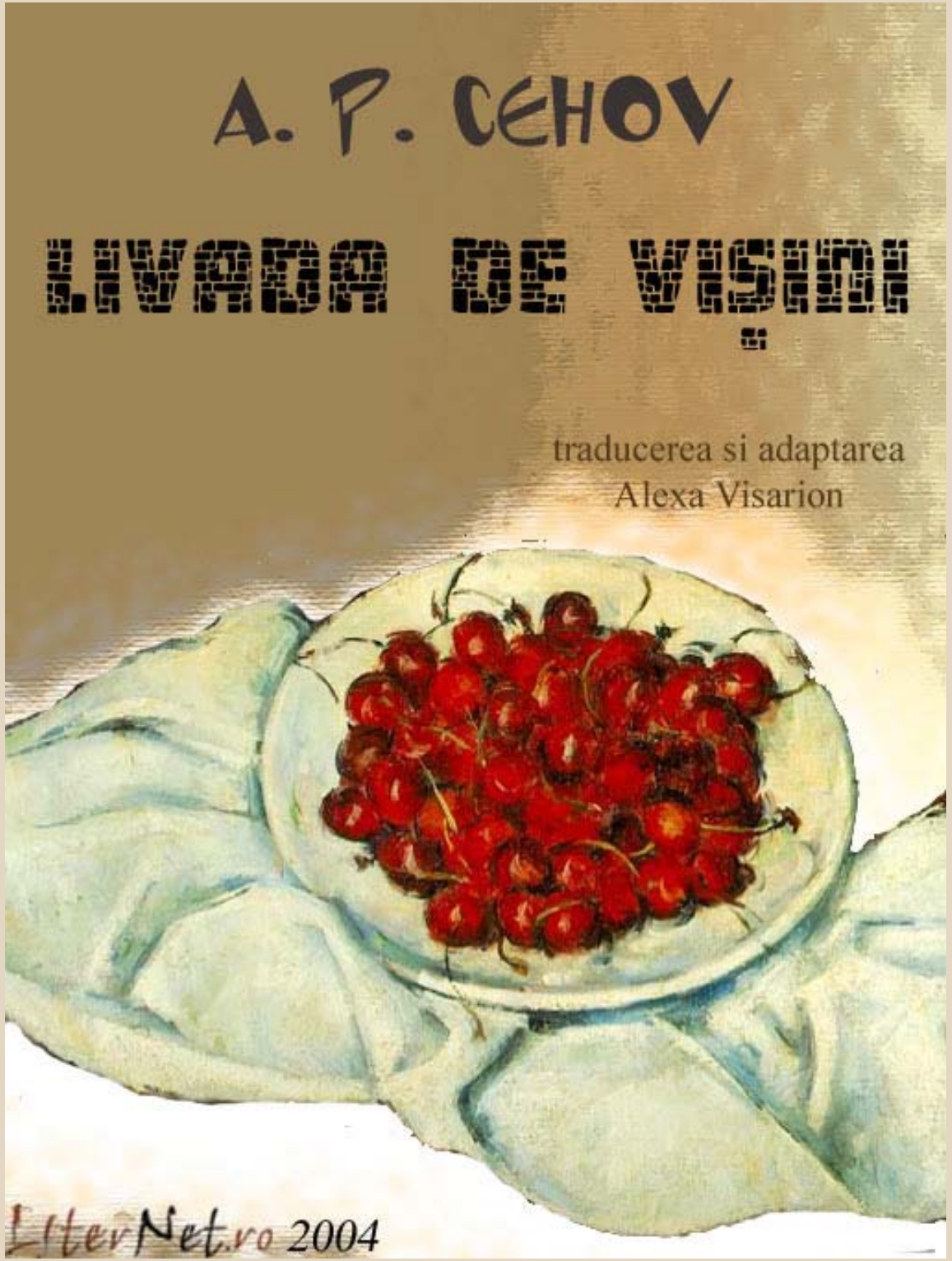

LiterNet.ro 2004

Redactor: Răzvan Penescu rpenescu@literne t.ro

Editor format **.pdf** Acrobat Reader şi coperta: Anca Şerban aserban@literne t.ro

Ilustrații: Claude Monet, Paul Cézanne

Traducerea şi adaptarea: © 2004 Alexa Visarion

Text: © 2004 Anton Pavlovici Cehov.
Toate drepturile rezervate autorului.

© 2004 Editura LiterNet pentru versiunea **.pdf** Acrobat Reader
Este permisă difuzarea liberă a acestei cărți în acest format, în condițiile în care nu i se aduce nici o modificare şi nu se realizează profit în urma acestei difuzări. Orice modificare sau comercializare a acestei versiuni fără acordul prealabil, în scris, al Editurii LiterNet este interzisă.

ISBN: 973-8475-66-X

Editura LiterNet
http://editura.literne t.ro
office@literne t.ro

ACTUL I

O cameră, care şi acum mai e numită "a copiilor" una din uşi dă în camera Aniei. Se crapă de ziuă. În curând va răsări soarele. Începutul lui mai; vişinii au înflorit, dar în livadă e încă frig; a căzut bruma. Ferestrele camerei sunt închise. Intră Duniaşa cu o lumânare şi Lopahin cu o carte în mână.

LOPAHIN:
A venit trenul, slavă Domnului. Cât e ceasul?

DUNIAŞA:
Aproape două. *(Stinge lumânarea)* Se crapă de ziuă.

LOPAHIN:
Cât o fi întârziat trenul? Hm... cel puțin două ore. *(Cască şi se întinde)* Eh... mare prost mai sunt! Am venit anume să-i întâmpin, şi am adormit... pe scaun... asta e... de ce nu m-ai trezit?

DUNIAŞA:
Credeam că ați plecat *(Ascultă)* ia... ia... parcă, vin.

LOPAHIN *(Ascultă)*:
Nuuu... scot bagajele... una, alta...

(Pauză)

Liubov Andreevna a stat cinci ani în străinătate… s-o fi schimbat?... ce om bun... Îmi aduc aminte, eram un băiețandru de vreo cincisprezece ani, taică-miu, fie iertat - ținea o dugheană în sat - mi-a tras un pumn în față de m-a podidit sângele pe nas... venisem împreună la curte pentru ceva, şi el era băut. Liubov Andreevna, uite țiu minte, tineriică, subțiire, m-a dus de mână până la spălător, chiar aici în camera asta a copiilor. "Nu mai plânge pui de mujic, zice, până la nuntă îți trece... ."

(Pauză)

Pui de mujic... Taică-miu i-adevărat, era mujic, dar eu uite, vestă albă, încălțări galbene. Rât porcesc, strai boieresc... Şi... sunt bogat, am bani… dar dacă scormoneşti puțin, dacă gândeşti, tot mujicul mujicilor... *(Răsfoieşte cartea)* Uite, citeam cartea asta, şi n-am înțeles nimic. Citeam şi-am adormit.

(Pauză)

DUNIAŞA:
Da' câinii, toată noaptea n-au adormit, au simțit că se întorc stăpânii.

LOPAHIN:
Ce-i cu tine Duniaşa?... Ce e...

DUNIAŞA:
Îmi tremură mâinile. O săă... leşin.

LOPAHIN:
Prea eşti gingaşă, Duniaşa. Şi te îmbraci ca o domnişoară, şi pieptănătura asta... nu se cade. Nu trebuie să uiți cine eşti.

(Intră Epihodov cu un buchet de flori. E în haină şi cizme lustruite, care scârțâie. Intrând, scapă buchetul din mână)

EPIHODOV *(Arătând buchetul)*:
Ia-le... le-a trimis grădinarul... zice, să fie puse în sufragerie. *(I le dă Duniaşei)*

LOPAHIN:
Şi-adu-mi nişte cvas.

DUNIAŞA:
Aduc. *(Iese)*

EPIHODOV:
Acum e dimineață, ger, trei grade, şi vişinii sunt toți în floare. Nu pot să mă împac cu clima asta. *(Oftează)*. Nu pot. Nu poți avea încredere în ea. Uite, Iermolai Alexeevici, o clipă să explicitez, sunt trei zile, mi-am cumpărat cizmele - iată - , dar ele - îndrăznesc să vă asigur - scârțâie în aşa hal că n-am nici o scăpare. Cu ce să le mai ung?

LOPAHIN:
Cruță-mă...

EPIHODOV:
În fiecare dimineață mă loveşte o nenorocire. Şi nu mă plâng. M-am obişnuit şi chiar zâmbesc. Mă duc. *(Loveşte un scaun)* Uite. *(Parcă ar triumfa)* Uite - vedeți... iertați-mi expresia, "ce destin, ca să zic aşa." E pur şi simplu chiar... extraordinar

(Intră Duniaşa şi-l serveşte pe Lopahin cu cvas)

DUNIAŞA:
Mie... Iermolai Alexeevici... trebuie s-o spun, Epihodov, m-a cerut în căsătorie.

LOPAHIN:
A!

DUNIAŞA:
Nu ştiu cum... omul e cumsecade, dar câteodată, când începe să vorbească, nu-nțelegi nimic. E frumos, e şi bine... te-nfioară... numai că nu înțelegi . Mie parcă îmi şi place... El mă iubeşte ca un nebun. Om fără noroc, în fiecare zi, alta i se spune: "99 de nenorociri".

LOPAHIN *(Trăgând cu urechea)*:
Ia... uite... se pare că vin...

DUNIAŞA:
Vin! Ce e cu mine... Mă ia cu frig.

LOPAHIN:
Vin, chiar vin. Să-i întâmpinăm. Mă va recunoaşte, ea? De cinci ani nu ne-am *privit*.

DUNIAŞA:
Leşin... Ah, leşin. Chiar leşin.

(Se aud venind două trăsuri. Lopahin şi Duniaşa pleacă grăbiți. Scena e goală. În camerele vecine se aude zgomot. Prin scenă trece repede Firs, sprijinit în baston. A fost s-o în tâmpine pe Liubov Andreevna. Poartă o livrea de modă veche şi joben; vorbeşte cu sine însuşi, dar nu se înțelege ce. Zgomotul de după scenă creşte. Un glas: "Să trecem pe aici..." Liubov Andreevna, Ania şi Charlotta Ivanovna, cu un câine legat de un lanț subțire, toate trei în costume de călătorie, Varia cu palton şi broboadă pe cap, Gaev, Simeonov-Pişcik, Lopahin, Duniaşa cu un balot şi o umbrelă, o servitoare cu nişte lucruri; toți trec prin cameră)

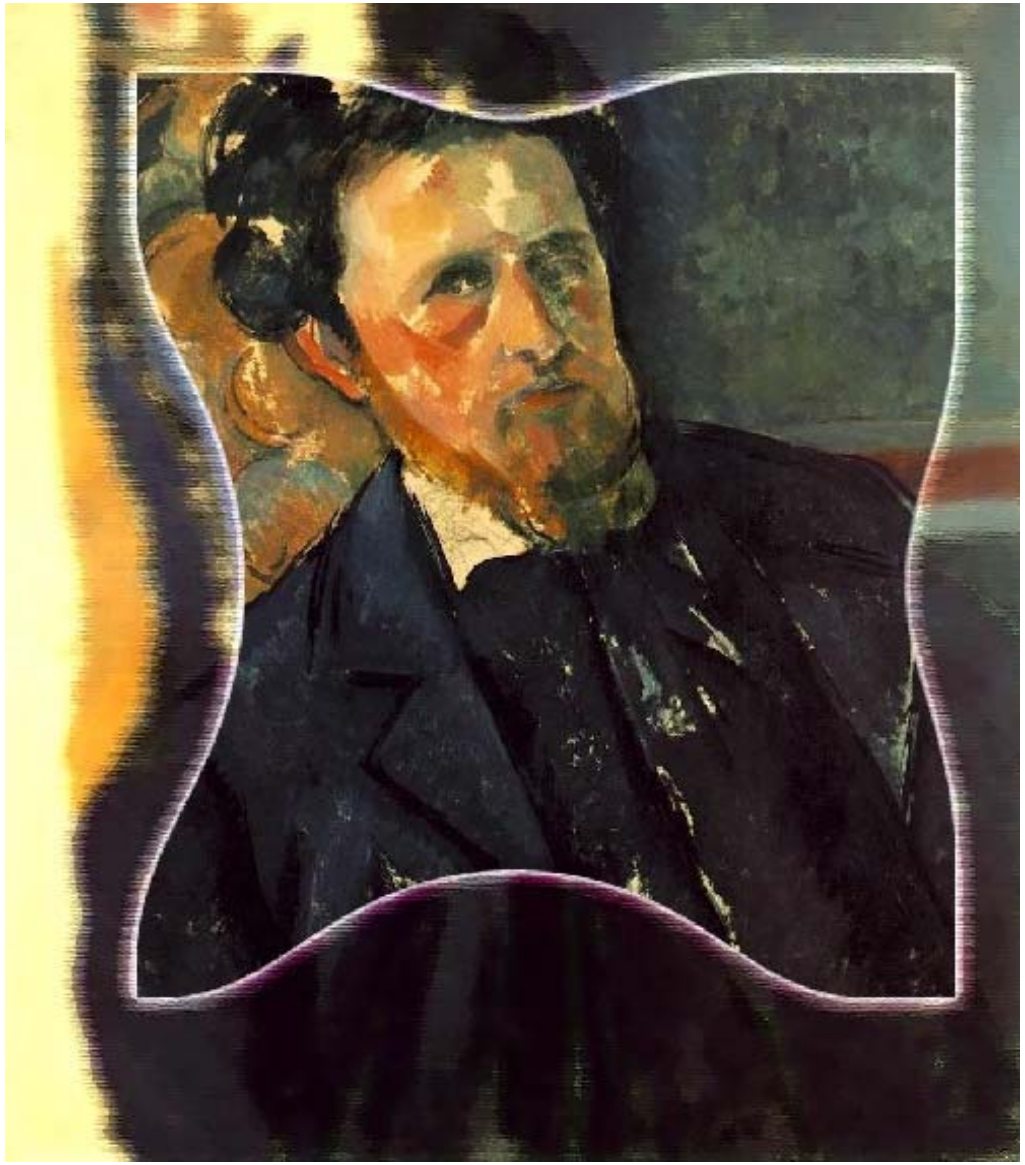

ANIA:
Să trecem pe aici mamă, îți aminteşti ce cameră e asta?

RANEVSKAIA *(Bucuroasă, printre lacrimi)*:
A copiilor!

VARIA:
Ce frig e, mi-s mâinile gheață. *(Către Ranevskaia).* Camerele tale, cea albă şi cea violetă, au rămas la fel, măicuță.

RANEVSKAIA:
A copiilor, sufletul meu, preafrumoasa cameră. Aici dormeam când eram mică. *(Plânge)* Şi-acum sunt mică. *(Îl sărută pe Gaev, apoi pe Varia şi din nou pe Gaev)* Şi Varia e aceeaşi... ca o călugăriță. Şi pe Duniaşa am recunoscut-o. *(O sărută pe Duniaşa)*

GAEV:
Trenul a întârziat două ore. Eh... ce ziceți de rânduială.

CHARLOTTA *(Către Pişcik)*:
Câinele meu mănâncă şi alune.

PIŞCIK *(Mirat)*:
Nu mai spune!

(Ies toți, afară de Ania şi Duniaşa)

DUNIAŞA:
V-aşteptam. *(O ajută pe Ania sa-şi scoată paltonul şi pălăria)*

ANIA:
Pe drum patru nopți n-am dormit de loc... A intrat frigu-n mine.

DUNIAŞA:
Ați plecat în postul mare. Atunci era zăpadă, era ger. Şi acum?... Scumpa mea, *(Râde şi-o sărută)* cât v-am aşteptat. Bucuria mea... lumina mea... am să vă spun ceva. Nu mai pot răbda un minut.

ANIA *(Obosită)*:
Iarăşi...

DUNIAŞA:
După Paşti contabilul Epihodov m-a cerut în căsătorie.

ANIA:
Tu atâta ştii *(Îndreptându-şi părul)*

DUNIAŞA:
Ce să mai cred? Ăsta când iubeşte, iubeşte.

ANIA *(Priveşte cu duioşie spre uşa ce dă în odaia ei)*:
Camera mea, ferestrele mele, parcă nici n-am plecat. Sunt acasă. Mâine dimineață am să mă scol, şi fug în livadă... Ah... numai de-aş adormi.

DUNIAŞA:
E a treia zi de când a venit Petea Trofimov.

ANIA *(Bucuroasă)*:
Petea?

DUNIAŞA:
Doarme în baie, acolo vrea să stea. "Mi-e frică - zice el- să nu deranjez". *(Se uită la ceasul ei de buzunar)* Ar trebui trezit, dar Varvara Mihailovna zice: "să nu-l trezeşti".

(Intră Varia cu o legătură de chei la brâu)

VARIA:
Duniaşa, repede, cafeaua. Măicuța cere cafea.

DUNIAŞA:
Îndată. *(Iese)*

VARIA:
Slavă Domnului, ați sosit. Eşti din nou acasă. *(Cu duioşie)* Sufletelul meu s-a întors. Frumusețea mea, e aici.

ANIA:
Câte-am răbdat.

VARIA:
Mi-nchipui.

ANIA:
Am plecat în săptămâna patimilor. Era frig. Charlotta vorbeşte tot drumul, face scamatorii. De ce m-ai "legat" de Charlotta...

VARIA:
Singură, sufletelule... la 17 ani.

ANIA:
Sosim la Paris. Frig. Zăpadă. Franțuzeşte vorbesc îngrozitor. Mama locuieşte la etajul cinci. Vin la ea şi găsesc fel de fel de francezi, dame, un popă bătrân cu o carte... Fumăraie, îmbâcseală... şi-aşa o milă m-a luat de mama... atât de milă; i-am luat capul in mâini, l-am strâns la piept şi nu mai puteam să-i dau drumul. Mama mă mângâia, plângea...

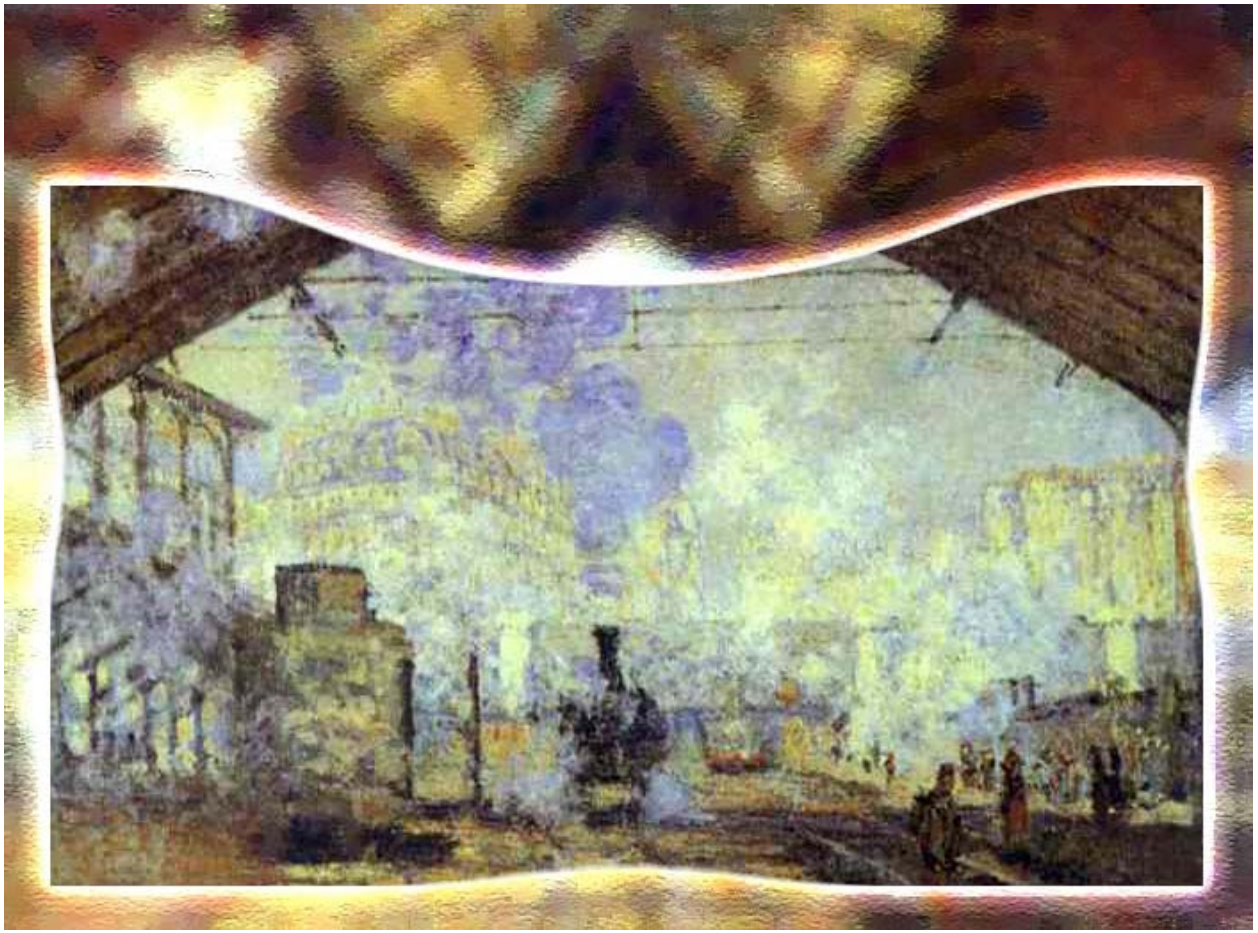

VARIA *(Printre lacrimi)*:
Nu mai spune. Nu mai spune.

ANIA:
Vila de lângă Menton o vânduse. Nu-i mai rămăsese nimic, nimic. Nici eu nu mai aveam o copeică, abia am ajuns. Si mama nu înțelege! Ne aşezăm să mâncăm prin gări şi ea cere ce e mai scump şi dă o rublă bacşiş chelnerilor. Charlotta - la fel. Iaşa cere şi el meniul întreg, îngrozitor. Iaşa e lacheul mamei, l-am adus cu noi.

VARIA:
L-am văzut pe ticălos.

ANIA:
Ei, cum e, ați plătit dobânzile?

VARIA:
Da' de unde.

ANIA:
Doamne...

VARIA:
În august vor vinde moşia.

ANIA:
Doamne, Dumnezeule.

LOPAHIN *(Se uită pe uşă şi behăie)*:
Mee-e... *(Pleacă)*

VARIA *(Printre lacrimi)*:
Aşa l-aş... bumbăci. *(Amenință cu pumnul)*

ANIA *(O îmbrățişează pe Varia, în şoaptă)*:
Varia, te-a cerut în căsătorie? *(Varia dă din cap, tăgăduind)* Doar te iubeşte... De ce nu vă lămuriți, ce mai aşteptați.

VARIA:
Cred că n-o să iasă nimic... are multă treabă, n-are el timp de mine... nici nu mă bagă-n seamă. Dumnezeu să-l țină. Mi-e greu să-l văd. Toți vorbesc de nunta noastră, toți mă felicită, şi de fapt nu-i nimic, totul e ca-n vis. *(Cu alt ton)* Ce broşă frumoasă ai. Ce e, o albinuță?

ANIA *(Cu tristețe)*:
E cumpărată de mama. *(Intră în odaia ei, vorbind vesel, copilăreşte)* A... la Paris am zburat cu balonul.

VARIA:
Sufletelul meu s-a-ntors. Frumusețea s-a-ntors.

(Duniaşa a intrat între timp cu serviciul de cafea şi fierbe cafeaua)

VARIA *(Din uşă)*:
Dacă-am putea să te măritățim cu un om bogat, aş fi împăcată. M-aş tot duce în pustiu... după asta la Kiev, la Moscova, aş tot umbla la locurile sfinte. Să merg şi să tot merg... Ce binecuvântare.

ANIA:
Păsările cântă în livadă. Cât e ceasul acum?

VARIA:
Aproape trei. E timpul să te culci, sufletelule. *(Trece în camera Aniei)* Da... ce binecuvântare!

(Intră laşa cu un pled şi o geantă de călătorie)

IAŞA *(Trece prin scenă, cu delicatețe)*:
Pe aici se poate trece?

DANIUŞA *(Hlizită)*:
Să nu vă mai recunosc, Iaşa. Ei, cum v-ați mai schimbat în străinătate!

IAŞA:
Îm... şi... dumneata?...

DUNIAŞA:
Când ați plecat de aici eram atâtica. *(Arată distanța de la duşumea)* Duniaşa, fiica lui Feodor Kozoedov. *(Dezamăgită)* Nu vă amintiți.

IAŞA:
Îm... Castraveciorule *(O strânge în brațe)*

(Duniaşa scapă o farfurioară)

VARIA *(Intrând)*:
Ce a fost asta?

DUNIAŞA *(Printre lacrimi)*:
Am spart o farfurioară...

VARIA:
E de bine.

ANIA *(Ieşind din camera ei)*:
Ar trebui să-i spunem mamei... Petea e aici...

VARIA:
Am poruncit să nu fie trezit.

ANIA *(Furată de gânduri)*:
Acum şase ani a murit tata, după o lună s-a înecat în râu fratele meu Grişa, un băiețel de 7 ani, cuminte, bun. Mama n-a mai îndurat, a plecat, a plecat fără să privească înapoi. *(Tresare) (Pauză)* Petea Trofimov a fost învățătorul lui Grişa. Sigur o să-şi amintească.

FIRS *(Intrând îngrijorat)*:
Stăpâna va fi servită aici. *(Aspru către Duniaşa)* E gata cafeaua? Tu... dar... frişca?

DUNIAŞA:
Oiii... *(Iese grăbită)*

FIRS *(Trebăluieşte în jurul ibricului)*:
Eh... neisprăvito! *(Bombăneşte pentru sine)* s-au întors de la Paris... Şi stăpânul cândva călătorea la Paris... Cu caii... *(Râde)*

VARIA:
Ce e, Firs?

FIRS:
Poftiți? *(Bucuros)* Stăpâna mea s-a întors. Am apucat ziua asta... pot să şi mor... *(Plânge de bucurie)*

(Intră Ranevskaia, Gaev şi Simeonov-Pişcik. Simeonov-Pişcik poartă o haină de postav subțire încrețită în talie şi şalvari; Gaev, intrând, face mişcări cu mâinile şi din tot corpul, ca şi cum ar juca biliard)

RANEVSKAIA:
Cum era? Stai să-mi aduc aminte... Galbena-n colț, duble la mijloc...

GAEV:
Şi - tai ... colțul! Cândva, surioară, dormeam în camera asta şi acum am 51 de ani. Ciudat...

LOPAHIN:
Da, timpul trece.

GAEV:
Pe cine?

LOPAHIN:
Am spus, timpul, trece.

GAEV:
Aici miroase încă a Paciuli.

ANIA:
Mă duc să mă culc. Noapte bună, mamă.

RANEVSKAIA:
Puiuțul meu fără pereche, eşti acasă? *(Îi sărută mâinile)* Nu pot să-mi vin în fire.

ANIA:
Adio, unchiule.

GAEV *(Îi sărută obrajii şi mâinile)*:
Dumnezeu cu tine. Cum mai semeni cu mama ta! *(Către soră-sa)* Tu, Liuba, la anii ei erai la fel ca ea.

(Ania dă mâna cu Lopahin şi Pişcik, iese şi închide uşa)

RANEVSKAIA:
E frântă de oboseală.

PIŞCIK:
Ei... drum lung...

VARIA *(Lui Lopahin şi Pişcik)*:
Ei, domnilor, ora trei. Retragerea.

RANEVSKAIA *(Râzând)*:
Ai rămas aceeaşi, Varia! *(O trage spre ea şi o sărută)* Uite, beau cafeaua şi plecăm. *(Firs îi pune sub picioare o pernă)* Mulțumesc, dragul meu. M-am obişnuit cu cafeaua. O beau şi ziua şi noaptea. Îți mulțumesc, bătrânelul meu. *(Îl sărută)*

VARIA:
Să văd... dacă am adus toate lucrurile. *(Iese)*

RANEVSKAIA:
Nu-mi vine să cred, sunt aici! *(Râde)* Îmi vine să sar, să dau din mâini! *(Îşi ascunde fața în mâini)* Şi dacă e vis? Dumnezeule, îmi iubesc țara, o iubesc cu teamă, nu puteam nici măcar să privesc pe fereastra trenului, plângeam tot timpul... *(Printre lacrimi)* Totuşi trebuie să-mi beau cafeaua. Îți mulțumesc, Firs, îți mulțumesc Firs al meu. Atât sunt de bucuroasă că mai trăieşti!

FIRS:
Alaltăieri.

GAEV:
N-aude.

LOPAHIN:
Acu... La cinci plec la Harkov. Ce păcat! Aş fi vrut să vă privesc, să vorbim... sunteți la fel de minunată...

PIŞCIK *(Respiră greu)*:
Mai minunată ca înainte... Franțuzită... Ah... anafura cui...

LOPAHIN:
Ştiți, fratele dumneavoastră, Leonid Andreevici, spune despre mine că sunt o brută, un mujic îmbogățit, dar nu-mi pasă. Să vorbească. Tot ce vă rog, e să aveți încredere în mine ca înainte... şi ochii dumneavoastră să mă privească la fel... Doamne milostiv, tatăl meu a fost rob la bunicul şi tatăl vostru, dar, am uitat tot şi vă iubesc, ca pe o rudă... mai mult decât ca pe o rudă.

RANEVSKAIA:
Nu mai pot. *(Sare de pe scaun şi se plimbă, puternic emoționată)* E prea multă bucurie. N-am să supraviețuiesc... Râdeți de mine, sunt proastă... dulăpiorul meu *(Sărută dulapul)* măsuța mea...

GAEV:
În lipsa ta a murit dădaca.

RANEVSKAIA *(Se aşează şi bea cafeaua)*:
Dumnezeu cu ea.

GAEV:
Şi Anastasi a murit. Iar Petruşca chiorul, m-a lăsat, stă la un comisar de poliție, la oraş. *(Scoate din buzunar o cutie de bomboane şi bagă una în gură)*

PIŞCIK:
Fetişoara mea, Daşenka, vi se închină...

LOPAHIN:
Aş fi vrut să vă spun ceva foarte plăcut, vesel. *(Uitându-se la ceas)* Acum plec, n-am timp de vorbit... dar în două-trei cuvinte... Aţi aflat că livada dumneavoastră de vişini se vinde pentru datorii. Data licitaţiei e 22 august. Dar nu vă neliniştiţi, draga mea, dormiţi fără grijă, ieşire există... Iată planul meu, vă rog atenţie! Proprietatea dumneavoastră se află la numai 20 km de oraş, calea ferată trece pe alături. Dacă livada de vişini şi pământul de lângă râu s-ar împărţi şi arenda pentru vile, aţi avea cel puţin 25 000 de ruble venit anual.

GAEV:
Iartă-mă, e o prostie!

RANEVSKAIA:
Nu prea înţeleg bine, Iermolai Alexeevici.

LOPAHIN:
Fiecare o să vă dea cel puţin 25 de ruble şi dacă anunţaţi chiar acum, fac prinsoare că până în toamnă n-o să rămână nici un petic de pământ. Totul arendat. Într-un cuvânt, felicitări. Sunteţi salvaţi. Poziţia e minunată, râul adânc... numai că, bineînţeles, trebuie curăţat... dărâmate toate clădirile vechi. Ordine... Uite, de exemplu, casa asta nu mai e bună de nimic. Livada de vişini - la fel... Trebuie date jos!

RANEVSKAIA:
Jos? Dragul meu, iartă-mă, nu înţeleg nimic! Dacă în toată gubernia există ceva interesant, nepreţuit chiar, atunci e numai livada noastră de vişini.

LOPAHIN:
Nepreţuit în livada asta, nu e decât... că e mare... rodeşte o dată la doi ani şi nici atunci n-ai ce să faci cu vişinele. Nimeni nu le cumpără.

GAEV:
Până şi în "Dicţionarul Enciclopedic" se aminteşte Livada...

LOPAHIN *(Uitându-se la ceas)*:
La 22 august livada de vişini şi întreaga proprietate se vor vinde la licitație. Hotărâți-vă odată. Altă ieşire nu e. Vă jur.

FIRS:
Altădată... acum 40-50 de ani vişina se usca, se mura, se marina, se fierbea în dulceață şi uneori...

GAEV:
Taci Firs...

FIRS:
... se ducea cu căruțele la Moscova şi la Harkov. Erau bani, nu glumă. Şi-atunci vişina uscată era fragedă, zemoasă, dulce, parfumată... ştiau un meşteşug.

RANEVSKAIA:
Şi-acum... cine-l mai ştie?

FIRS:
Nimeni! E uitat!

PIŞCIK *(Către Ranevskaia)*:
Ei, şi Parisul, cum e? Broaşte ați mâncat?

RANEVSKAIA:
Crocodili, am mâncat.

PIŞCIK:
I-auzi...

LOPAHIN:
Altă ieşire nu e... Vă jur. Nu şi nu.

GAEV *(Indignat)*:
Ce prostii...

(Intră Varia şi Iaşa)

VARIA *(Alege o cheie şi descuie cu zgomot dulapul vechi)*:
Uite mamă, două telegrame pentru dumneata. *(I le dă)*

RANEVSKAIA:
De la Paris... *(Rupe telegramele fără să le citească*) Cu Parisul s-a sfârşit!

GAEV:
Ştii tu, Liuba câți ani are dulapul ăsta? Acum o săptămână am tras sertarul de jos, mă uit şi ce văd: cifre arse cu fierul. Dulapul e făcut acum 100 de ani. Ei?... am putea să-i serbăm jubileul... e un obiect neînsuflețit, dar, oricum ar fi, e un dulap de cărți.

PIŞCIK *(Mirat)*:
O sută de ani... l-auzi...

GAEV *(Pipăind dulapul)*:
Da... e ceva... Scump şi mult prea stimat dulap, salut existența ta, care de mai bine de o sută de ani a fost închinată gloriosului ideal al binelui şi al dreptății... Chemarea ta tăcută, spre o muncă rodnică, n-a slăbit de-a lungul unui veac, susținând brav, din tată-n fiu *(printre lacrimi)*, în familia noastră, credința într-un mâine mai bun şi cultivând în noi idealul binelui şi al conştiinței sociale.

(Pauză)

LOPAHIN:
Da...

RANEVSKAIA:
Ai rămas acelaşi, Leonea!

GAEV *(Puțin jenat)*:
Bilă-n colțul drept... ricoşeu la mijloc.

LOPAHIN:
Ei, e timpul să plec.

IAŞA *(Îi dă Liubovei Andreevna pilulele)*:
E timpul pilulelor!

PIŞCIK:
Divino... nu trebuie luate medicamente... nu fac nici rău, nici bine... dă-le încoace... *(Le înghite)* Gata.

RANEVSKAIA *(Speriată)*:
Ai înnebunit!

PIŞCIK:
Le-am înghițit, toate...

LOPAHIN:
Sac fără fund!

(Râd toți)

FIRS:
A fost la noi de Paşti şi a mâncat o jumătate de căldare cu murături. *(Bombăneşte)*

RANEVSKAIA:
Ce spune?

VARIA:
De trei ani tot bombăne. Ne-am obişnuit.

IAŞA:
Vârsta înaintată.

(Charlotta Ivanovna, foarte slabă, strânsă în corset, cu o lornietă la brâu, trece, într-o rochie albă, prin scenă)

LOPAHIN:
Iertați-mă, Charlotta Ivanovna, încă n-am reuşit să ne salutăm. *(Vrea să-i sărute mâna*)

CHARLOTTA *(Îşi retrage mâna*):
Dacă v-aş da voie să-mi sărutați mâna... după aceea veți dori cotul... apoi umărul...

LOPAHIN:
Zi neagră *(Toți râd*) Charlotta Ivanovna fă-ne un hocus-pocus.

RANEVSKAIA:
Charlotta... hocus pocus, o scamatorie.

CHARLOTTA:
Nu vreau. Mi-e somn. *(Iese*)

LOPAHIN:
Ne vom revedea peste trei săptămâni. *(Sărută mâna Liubovei Andreevna)*. Până atunci, la revedere. Timpul *(Dă mâna cu Varia, apoi cu Firs şi cu Iaşa)...* la revedere *(Lui Gaev)*... la revedere! Nu-mi vine să plec! *(Către Ranevskaia)* Şi dacă vă gândiți la vile şi vă hotărâți, dați-mi de ştire. Fac eu rost de 50 000 de ruble. Gândiți-vă serios.

VARIA *(Supărată)*:
Da... pleacă odată.

LOPAHIN:
Plec. Plec. *(Iese)*

GAEV:
Brută! O, pardon! Iertați-mă. Varia se mărită cu el. E bărbățelul ei.

VARIA:
Nu vorbi prostii unchiule.

RANEVSKAIA:
De ce, Varia? Eu m-aş bucura foarte mult. E un om bun.

PIŞCIK:
Da... omul, trebuie să recunoaştem, are merite... şi Daşenka mea spune că... mă rog... în sfârşit, fel de fel de vorbe. *(Ațipeşte sforăind dar se trezeşte imediat)* Şi totuşi, mult stimată doamnă, îndatorați-mă cu 240 de ruble. Mâine trebuie să plătesc dobânzile ipotecii...

VARIA *(Speriată)*:
N-avem, n-avem.

RANEVSKAIA:
Într-adevăr, n-avem nimic.

PIŞCIK:
Se vor găsi... *(Râde)*. Nu pierd eu speranța... Uite... eram sfârşit... mort... deodată, calea ferată trece pe pământul meu. Şi... bani; au plătit. Se mai pot întâmpla altele şi mai şi... dacă nu azi, mâine. 200.000 le câştigă Daşenka la loterie, are bilet...

RANEVSKAIA:
S-a băut cafeaua... La culcare.

FIRS *(Îl perie pe Gaev, dojenindu-l ca pe un copil)*:
Leonid Andreevici, iar ați încurcat pantalonii. Ce să mă fac eu cu dumneavoastră.

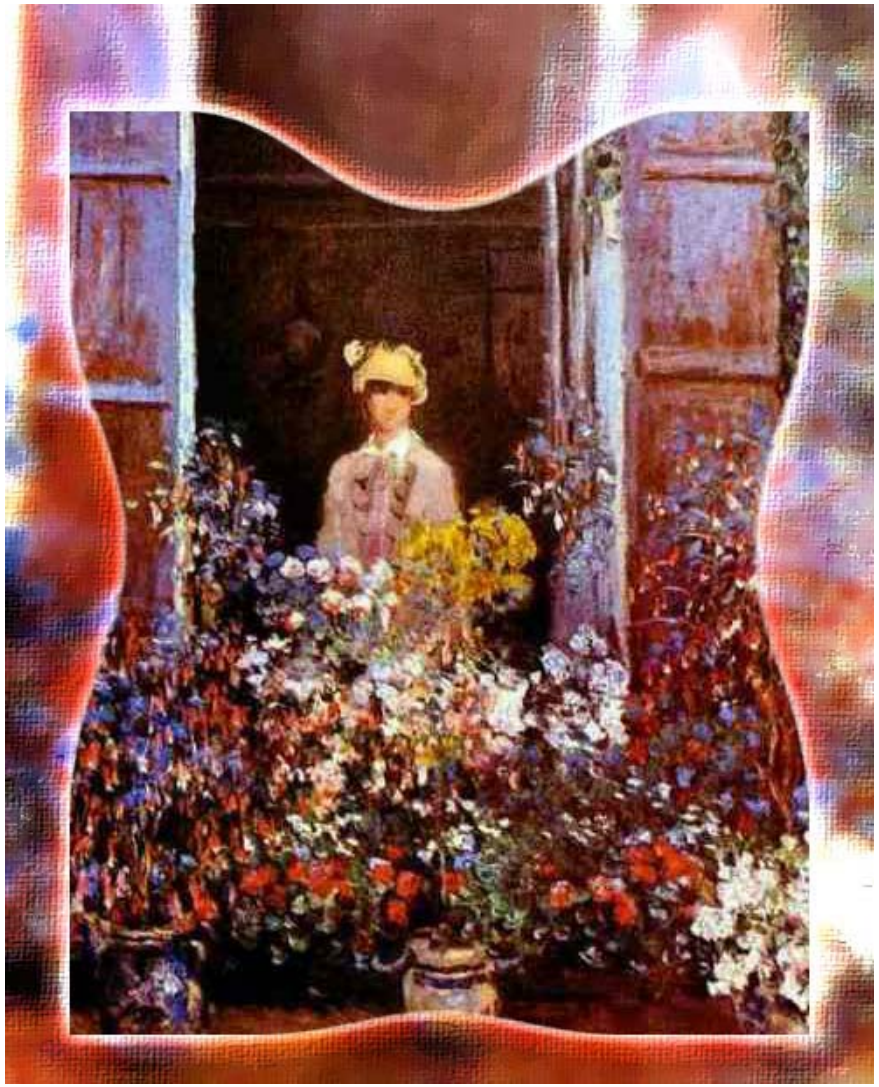

VARIA *(Încet)*:
Ania doarme... *(Deschide încet fereastra)* A răsărit soarele. Nu mai e frig... Mamă ce minunați sunt pomii! Dumnezeule... Aer! Cântă graurii.

GAEV *(Deschide cealaltă fereastră)*:
Livada toată e albă. Liuba, strălucește în nopțile cu lună...

RANEVSKAIA *(Priveşte pe fereastră în grădină)*:
O, copilăria mea, curățenia mea... În odaia asta dormeam, de aici priveam livada... Fericirea se trezea odată cu mine în fiecare dimineață. Şi livada era ca şi acum... Nimic nu s-a schimbat. *(Râde bucuroasă)* Albă, toată albă. O, livada mea! Îngerii cerului nu te-au părăsit. De-aş putea să-mi uit trecutul.

GAEV:
Şi, livada asta să fie vândută pentru datorii. E absurd.

RANEVSKAIA:
Uitați-vă, răposata mama trece prin livadă. E în rochie albă... *(Râde de bucurie)* Ea e!

GAEV:
Unde?

VARIA:
Doamne, mamă.

RANEVSKAIA:
Nu... Nu e nimeni... Mi s-a părut... un copăcel alb s-a aplecat... Seamănă cu o femeie.

(Intră Trofimov, într-o uniformă uzată de student, cu ochelari)

RANEVSKAIA:
Ce livadă minunată! Troiene de flori, cerul albastru...

TROFIMOV:
Liubov Andreevna *(Ea se întoarce spre el)*, am venit numai să vă salut şi plec numaidecât. *(Îi sărută cu căldură mâna)* Mi s-a poruncit să aştept până dimineață, dar n-am avut răbdare.

(Liubov Andreevna îl priveşte nedumerită)

VARIA *(Printre lacrimi)*:
E - Petea Trofimov -...

TROFIMOV:
Petea Trofimov. Am fost învățătorul lui Grişa... oare m-am schimbat atât de mult? *(Liubov Andreevna izbucneşte în hohote de plâns)*

GAEV *(Mişcat)*:
Destul, Liuba, destul.

RANEVSKAIA:
Grişa al meu... băieţelul meu. Grişa... fiule...

VARIA:
Ce să-i faci, mamă, aşa a vrut Dumnezeu.

TROFIMOV *(Blând, printre lacrimi)*:
Liniştiţi-vă, liniştiţi-vă...

RANEVSKAIA *(Plânge încet)*:
A murit, s-a înecat... De ce prietene? De ce? *(Mai încet)* ... Ania doarme, iar eu vorbesc tare, fac zgomot. *(Oftând)* Ei, Petea, de ce te-ai urâţit aşa, de ce-ai îmbătrânit...

TROFIMOV:
O babă în tren mi-a spus: "boier năpârlit".

RANEVSKAIA:
Erai atât de tânăr, un student chipeş, acum ţi s-a rărit părul, ochelari... Tot student!? *(Se îndreaptă spre uşă)*

TROFIMOV:
Poate am să fiu veşnicul student.

RANEVSKAIA *(Îşi sărută fratele, apoi pe Varia)*:
Ei, la culcare. Ai îmbătrânit şi tu, Leonid.

PIŞCIK *(O urmează)*:
Deci, culcarea... Of, guta asta a mea. Rămân la voi... Liubov Andreevna, sufletul meu, mâine, diminicioară... 240 ... de ruble, atât.

GAEV:
Ăsta o ține pe a lui.

PIŞCIK:
240 ..de ruble... Plata dobânzilor... Ipoteca...

RANEVSKAIA:
Nu am bani, porumbelule.

PIŞCIK:
Vi-i dau, comoara mea... e o nimica toată.

RANEVSKAIA:
Ei bine, ți-i va da Leonid... Dă-i tu, Leonid.

GAEV:
Las... că-i dau eu. Deschide buzunarele.

RANEVSKAIA:
Dă-i... are nevoie...

(Liubov Andreevna, Trofimov, Pişcik şi Firs pleacă. Rămân Gaev, Varia şi Iaşa)

GAEV:
Soră-mea, nu s-a dezvățat să risipească banii *(Către Iaşa)* Ia îndepărtează-te, stimabile, miroşi a găină.

IAŞA *(Zâmbind ironic)*:
Şi dumneavoastră... Leonid Andreevici ați rămas acelaşi.

GAEV *(Către Varia)*:
Pe cine?

VARIA *(Lui Iaşa)*:
A venit ieri, maică-ta, din sat. Stă în camera servitorilor. Vrea să te vadă...

IAŞA:
N-are decât.

VARIA:
Neruşinatule.

IAŞA:
Treaba ei... putea să vină şi mâine. *(Iese)*

VARIA:
Măicuța, e aceeaşi, cum era... Nu s-a schimbat deloc. Dac-ar fi după ea ar împărți totul.

GAEV:
Da... *(Pauză)* Dacă împotriva unei boli se prescriu foarte multe remedii, înseamnă că boala e incurabilă. Mă gândesc... îmi storc creierii, am multe, foarte multe soluții şi, ... va să zică, în fapt nici una... Ar fi bine, dac-am moşteni pe cineva, ar fi bine dac-am mărita-o pe Ania cu un om foarte bogat, ar fi bine să mergem la Iaroslavl să ne încercăm norocul la mătuşa-contesa. Doar e foarte, foarte bogată.

VARIA *(Plânge)*:
De ne-ar ajuta Dumnezeu.

GAEV:
Nu mai scânci... Mătuşa e foarte bogată, dar nu ne iubeşte. Sora mea s-a căsătorit cu un avocat şi nu cu un nobil...

(Ania se arată in uşă)

GAEV:
... şi, nici n-a fost prea virtuoasă. E bună, virtuoasă, plină de farmec... totuşi, trebuie să recunoaştem, e *vicioasă*. Se simte asta în fiecare mişcare.

VARIA *(În şoaptă)*:
Ania... e aici.

GAEV:
Pe cine? *(Pauză)* Ciudat, mi-a intrat ceva în ochiul drept... nu mai văd bine, şi joi... când am fost la tribunal...

(Intră Ania)

VARIA:
De ce nu dormi, Ania!?

ANIA:
Nu pot.

GAEV:
Iubița mea *(Îi sărută obrajii şi mâinile)*, copilaşul meu... *(Printre lacrimi)* Tu eşti îngerul meu. Eşti totul pentru mine, crede-mă, te rog, crede-mă.

ANIA:
Te cred, unchiule. Trebuie să taci numai, să taci şi... atât. Ce spuneai mai devreme de mama mea, de sora ta?

GAEV:
Da, da... *(Îşi acoperă fața cu mâinile)* Într-adevăr, îngrozitor! Doamne, Doamne, salvează-mă. Şi discursul pe care l-am ținut azi dulapului... Ce tâmpenie!

VARIA:
E adevărat, dragă unchiule, ar trebui să taci.

ANIA:
Şi dac-o să taci, ai să fii şi tu mai liniştit.

GAEV:
Tac. *(Sărută mâinile Aniei şi Variei)* Tac. Acum... la obiect: joi am fost la tribunal, ei, s-au strâns mulți prieteni, au început discuții despre una, despre alta, multe, puține şi... uite... se pare că am putea face un împrumut pe polițe cu care vom plăti băncii dobânzile.

VARIA:
Doamne-ajută.

GAEV:
Marți, mă duc, vorbesc din nou... *(Către Varia)* Nu mai scânci. *(Către Ania)* Maică-ta o să vorbească cu Lopahin. El desigur n-o va refuza... Iar tu, după ce te vei odihni, vei pleca la Iaroslavl, la contesă... Aşa că vom acționa din trei părți. Gata... s-a făcut. Vom plăti dobânzile - sunt convins - *(la o bomboană)*, jur pe onoarea mea, pe ființa mea, jur pe tot ce vrei tu, proprietatea nu se va vinde; *(Înfierbântat)* jur pe fericirea mea. Bate palma! Să-mi spui om de nimic, cârpă, cum vrei tu, dacă voi lăsa să se ajungă la licitație.

ANIA *(A redevenit calmă, e fericită)*:
Ce bun eşti, unchiule. Şi ce deştept. Acum sunt liniştită, liniştită... sunt fericită.

(Intră Firs)

FIRS *(Mustrător)*:
Leonid Andreevici n-ai frică de Dumnezeu, când ai de gând să te culci?

GAEV:
Acum... acum. Tu, Firs, du-te, de data asta fie, o să mă dezbrac şi singur... Hai, copilaşilor, nani-nani... Amănuntele mâine... Acum la culcare. *(Le sărută)* Eu fac parte din generația anilor ’80. Nu e ea prea lăudată, dar vă pot spune, că-n viața mea am avut multe de suferit din cauza convingerilor mele. Nu degeaba mă iubeşte... mujicul. Pe mujic... trebuie să-l cunoşti, să ştii de unde...

ANIA:
Iar, unchiule.

VARIA:
Unchiule, mai taci.

FIRS *(Supărat)*:
Leonid Andreevici.

GAEV:
Vin, vin... culcați-vă. Lovesc banda de două ori... direct... la mijloc...
(Pleacă; după el Firs iese cu paşi mărunți)

ANIA:
Acum sunt liniştită... Mulțumită unchiului... *(Se aşează)*

VARIA:
Trebuie să dormim... Mergem... Au fost neplăceri în lipsa ta. Cum ştii, în odaia servitorilor trăiesc numai argați bătrâni: Eftimiuşca, Polia, Evstignei, a... şi... Carp. Le-a dat prin cap, să primească la ei peste noapte, tot felul de vagabonzi... Am tăcut... Numai că aud, ... s-a dus vorba... că eu, aş fi poruncit, să fie hrăniți, doar cu mazăre... din zgârcenie... ca să vezi... Evstignei, ştiu eu... Bine zic, dacă e aşa, ți-arăt eu ție... Îl chem pe Evstignei, *(Cască)*... da, cum poți tu boule *(Se uită la Ania)*... Anicica... *(Pauză)*... a adormit *(O ia de brați)*... Hai în pătuț, Haidem. *(O conduce)* Sufletelul meu a adormit. Haidem...

(Departe, dincolo de grădină, un cioban cântă din fluier. Trofimov trece. Văzându-le pe Ania şi Varia, se opreşte)

VARIA:
Şşşş... Haidem, draga mea.

ANIA *(Încet, pe jumătate adormită)*:
Sunt atât de obosită... toți clopoțeii... unchiule drag... şi mama şi unchiul...

VARIA:
Să mergem, draga mea, să mergem... *(Intră în camera Aniei)*

TROFIMOV *(Înduioşat)*:
Soarele meu... primăvara mea...

ACTUL II

Pe câmp. O bisericuță veche cu ziduri înclinate, părăsită de mult. Lângă ea, o fântână şi nişte pietre care, desigur, pe vremuri au fost lespezi de mormânt, şi o bancă veche. Se vede drumul ce duce la proprietatea lui Gaev. Într-o parte, o perdea de plopi întunecați: acolo începe livada de vişini. În fund, un rând de stâlpi de telegraf şi departe, în zare, un oraş mare, ale cărui contururi nu se desluşesc decât pe vreme frumoasă. Soarele va apune în curând. Charlotta Ivanovna, Iaşa şi Duniaşa stau pe bancă. Epihodov stă lângă ele şi cântă la chitară. Toți sunt furați de gânduri. Charlotta poartă o şapcă veche pe cap; şi-a luat puşca pe umăr şi-şi îndreaptă catarama curelei.

CHARLOTTA *(Gânditoare)*:
Pentru mine paşaportul nu e în regulă, eu nu ştiu câți ani am, şi tot mi se pare că sunt tinerică! Când eram fetiță mică, tătuța şi mămuța colindau bâlciurile şi dădeau spectacole foarte bune. Eu făceam salturi mortale şi multe scamatorii. Când au murit şi tăicuțu şi măicuța, o doamnă nemțoaică m-a luat la ea şi m-a educat. Bine. Am crescut şi m-am făcut guvernantă. Dar de unde vin eu şi cine sunt eu nu ştiu. *(Scoate un castravete din buzunar şi-l mănâncă)* Nimic nu ştiu. *(Pauză)* Cât aş vrea să vorbesc cu cineva... N-am pe nimeni.

EPIHODOV *(Cântă la chitară)*:
"Nu-mi pasă de vuietul lumii, nu-mi pasă duşmani şi prieteni". Cât e de plăcut să cânți la mandolină.

DUNIAŞA:
Asta-i chitară, nu mandolină! *(Se uită în oglindă şi se pudrează)*

EPIHODOV:
Pentru un nebun care s-a îndrăgostit, asta e mandolină. *(Cântă)* "De-ar fi inima-ncălzită, de dragostea risipită" *(Iaşa îngână şi el cântecul)*

CHARLOTTA:
Îngrozitor mai cântă oamenii ăştia... Ah! Ca şacalii.

DUNIAŞA *(Lui Iaşa)*:
Şi totuşi, ce fericire să fi fost în străinătate.

IAŞA:
Da, sigur. Nu pot să nu fiu de acord cu dumneata. *(Cască, apoi îşi aprinde o țigară de foi)*

EPIHODOV:
Bineînțeles. Peste hotare, de mult, totul e pus pe roate.

IAŞA:
Asta, evident.

EPIHODOV:
Sunt un om evoluat. Citesc diferite cărți minunat-remarcabile, şi nu pot să înțeleg direcția, ce vreau eu de la viață, să trăiesc sau să mă împuşc. La drept vorbind, cu toate astea, eu port la mine un revolver, iată-l... *(Arată revolverul)*

CHARLOTTA:
Am sfârşit. Plec. *(Pune puşca pe umăr)* Tu, Epihodov, eşti un om tare deştept şi tare periculos; fără îndoială că femeile te iubesc la nebunie. Brrr... *(Pleacă)* Proşti sunt toți deştepții ăştia! N-am cu cine să vorbesc... tot singură, singură, fără nimeni... şi eu, cine sunt, de ce trăiesc nu se ştie... *(Pleacă fără să se grăbească)*

EPIHODOV:
Vorbind drept, fără să atingem alte probleme, trebuie să mă exprim printre altele, că soarta se poartă cu mine fără milă ca şi furtuna cu o coajă de nucă. Să admitem, greşesc. Atunci de ce azi dimineață, mă trezesc şi spre exemplu, mă uit şi văd pe piept un păianjen de o mărime înspăimântătoare... Uite aşa. *(Arată mărimea cu amândouă mâinile)* Sau alta: ceri cvas să te răcoreşti; când colo, în pahar, ceva necuviincios de tot ca un gândac. *(Pauză)* L-ați citit pe Buckle? *(Pauză)* Doresc Avdotia Feodorovna să vă deranjez cu două-trei cuvinte.

DUNIAŞA:
Vorbiți.

EPIHODOV:
Aş dori între patru ochi... *(Oftează)*

DUNIAŞA *(Stânjenită)*:
Bine... dar, mai întâi, adu-mi pelerinuța... e lângă dulap... e cam umezeală...

EPIHODOV:
Bineee... O aduc... Acum ştiu ce voi face cu revolverul meu... *(Ia chitara şi pleacă cântând)*

IAŞA:
"99 de nenorociri"! Mare tâmpit, între noi fie vorba! *(Cască*)

DUNIAŞA:
Numai de nu s-ar împuşca! *(Pauză)* Am devenit neliniştită, totul mă sperie. Eram o fetiță, când stăpânii m-au luat la ei, iar acum, uite-mi mâinile - sunt albe, albe ca ale unei domnişoare. Şi m-am făcut delicată, nobilă, totul mă sperie... dacă matale, laşa, m-ai amăgi nu ştiu atunci ce ar fi cu nervii mei.

IAŞA *(O sărută)*:
Castraveciorule! Desigur, o fată nu trebuie să uite cine e, şi mai ales, nu-mi place când fata e imorală.

DUNIAŞA:
Eu m-am îndrăgostit pătimaş, Iaşa. Sunteți atât de ştiutor, se poate vorbi la nesfârşit cu dumneata.

IAŞA *(Cască)*:
Da... După părerea mea... uite, dacă fata iubeşte pe cineva e imorală. *(Pauză*) Îți prieşte o țigară de foi în aer curat... *(Ascultă)* Vine cineva... stăpânii. *(Duniaşa îl îmbrățişează pătimaş*) Du-te acasă, ca şi cum ai fost la râu, să te scalzi; altfel or să creadă că ți-am dat întâlnire, nu suport aşa ceva.

DUNIAŞA *(Tuşeşte încet)*:
Țigara asta mi-a dat dureri de cap! *(Pleacă*)

(Iaşa rămâne lângă bisericuță. Intră Liubov Andreevna, Gaev şi Lopahin)

LOPAHIN:
Trebuie să vă hotărâți odată - timpul n-aşteaptă. Întrebarea e simplă. Sunteți de acord să dați pământul pentru vile sau nu? Un cuvânt spuneți: da sau nu? Numai un cuvânt.

RANEVSKAIA:
Cine fumează aici țigări atât de grețoase? *(Se aşează*)

GAEV:
Uite, au construit o cale ferată şi e mai comod *(Se aşează)*... mergi în oraş să prânzeşti... galbena la mijloc... ar trebui să intru în casă să fac o partidă...

RANEVSKAIA:
Ai tot timpul.

LOPAHIN:
Numai un cuvânt... răspundeți-mi!

GAEV *(Cască)*:
Ce?

RANEVSKAIA *(Se uită în portmoneu)*:
Ieri aveam mulți bani, şi azi - puțini de tot... Biata mea Varia îi hrăneşte pe toți cu supă de lapte, le dă numai mazăre, iar eu, cheltui fără rost. *(Scapă portmoneul, se risipesc monedele de aur)* S-au împrăştiat... *(Cu părere de rău)*

IAŞA:
Permiteți-mi, imediat îi adun. *(Strânge monedele*)

RANEVSKAIA:
Fii bun, Iaşa. De ce a trebuit să iau masa în oraş... Restaurantul vostru jegos, cu muzică... fețe de mese duhnind a săpun... de ce să bei atât de mult, Leonea? De ce să mănânci atât? De ce atâta pălăvrăgeală? Azi la restaurant, ai vorbit aiurea, vrute şi nevrute... Despre anii ’70, despre decadenți. Şi cui? Să vorbeşti chelnerilor despre decadenți!

LOPAHIN:
Da.

GAEV *(Dă din mână)*:
Sunt irecuperabil, e limpede... *(Către Iaşa*) Ce ai de te tot învârteşti prin fața ochilor?

IAŞA *(Râde)*:
Nu pot să nu râd când vă aud glasul.

GAEV *(Către soră-sa)*:
Ori el, ori eu...

RANEVSKAIA:
Du-te laşa, pleacă...

IAŞA *(Stăpânindu-şi râsul)*:
Acum plec... imediat. *(Pleacă)*

LOPAHIN:
Moşia dumneavoastră e dorită de bogătaşul Deriganov. Se spune că va veni chiar el, la licitație.

RANEVSKAIA:
De unde, ai auzit?

LOPAHIN:
Se vorbeşte prin oraş.

GAEV:
Mătuşica din Iaroslavl a promis să ne trimită bani, dar când şi câți nu se ştie...

LOPAHIN:
Cât vă trebuie? 100.000? Două?

RANEVSKAIA:
Măcar, de-ar fi, 10-15.000... cu mulțumiri...

LOPAHIN:
Iertați-mă... vi se vinde moşia şi dumneavoastră, tot nu înțelegeți.

RANEVSKAIA:
Ce să facem, învață-ne, ce?

LOPAHIN:
Vă învăț în fiecare zi... livada şi pământul trebuie arendate, imediat. Licitația bate la uşă. Hotărâți-vă, şi o să aveți bani câți doriți... o să fiți salvați.

RANEVSKAIA:
Vile şi vilegiaturişti - iartă-mă, dragul meu, dar e atât de vulgar.

GAEV:
Sunt cu totul de părerea ta.

LOPAHIN:
Eu, ori încep să bocesc, ori să urlu, ori să leşin. Nu mai pot! M-ați dat gata! *(Către Gaev)* Babo!

GAEV:
Pe cine?

LOPAHIN:
Babo! *(Vrea să plece)*

RANEVSKAIA *(Speriată)*:
Nu, nu pleca, rămâi porumbelule. Te rog. Poate ne vine vreo idee!

LOPAHIN:
Ce idee să vă mai vină? Oameni uşurateci, nechibzuiți şi ciudați ca dumneavoastră n-am întâlnit.

RANEVSKAIA:
Nu pleca, nu pleca. Cu dumneata e mai vesel... *(Pauză)* Am o presimțire, ca şi cum casa s-ar prăbuşi peste noi.

GAEV *(Foarte îngândurat)*:
Dublé în colț... croisé la mijloc...

RANEVSKAIA:
Tare mult am păcătuit...

LOPAHIN:
Ce păcate puteți avea?

GAEV *(Luând o caramea)*:
Se spune că mi-am cheltuit toată averea pe caramele... *(Râde)*

RANEVSKAIA:
O, păcatele mele... am risipit banii ca o nebună, m-am căsătorit cu un om care nu făcea decât datorii. Bărbatul meu a murit de şampanie - bea îngrozitor şi din nefericire pentru mine m-am îndrăgostit de un altul, am trăit cu el şi am primit ca o lovitură de trăsnet, prima pedeapsă, - iată în râul ăsta - băiețelul meu s-a înecat, şi-atunci am hotărât să plec în străinătate, pentru totdeauna, să nu mă mai întorc, să nu mai văd... am închis ochii şi am fugit, să uit, iar el, după mine... fără milă, brutal. Am cumpărat o vilă lângă Menton, pentru că el s-a îmbolnăvit acolo. Şi, trei ani, eu n-am ştiut ce-i odihna, nici ziua nici noaptea; m-a chinuit, sufletul mi-a secat. Şi, anul următor, am vândut vila, ca să plătim datoriile, am plecat la Paris, şi acolo m-a jefuit, m-a părăsit, s-a încurcat cu alta, am încercat să mă otrăvesc... ce stupid, ce ruşinos... şi dintr-odată s-a născut dorul de Rusia, de țara mea, de fata mea... *(Îşi şterge lacrimile)* Doamne, Doamne fie-ți milă, iartă-mi păcatele! Nu mă pedepsi! *(Scoate o telegramă)* Am primit-o azi de la Paris... cere iertare, imploră *(Rupe telegrama)*... Parcă-i o muzică undeva... *(Ascultă)*

GAEV:
E faimoasa noastră orchestră evreiască. Îți aminteşti, patru viori, un flaut şi-un contrabas.

RANEVSKAIA:
Tot mai există? Ar trebui să-i chemăm odată la noi, să dăm o serată.

LOPAHIN *(Trage cu urechea)*:
Nu se aude... *(cântând)* "Pentru bani, franțuz îl fac, nemții pe rusnac" *(Râde)* Ce piesă am văzut aseară la teatru?... foarte comică.

RANEVSKAIA:
Şi sigur nu era nimic de râs. Nu vă mai uitați la piese, uitați-vă la voi, cât de cenuşiu trăiți, câte vorbe spuneți.

LOPAHIN:
Asta-i adevărat. Trebuie s-o spunem, viața noastră e mohorâtă. *(Pauză)* Tăicuțu a fost un mujic, un idiot, nimic nu-nțelegea, nu mă-nvăța, cum se-mbăta, mă bătea numai cu parul. În fond şi eu sunt un cretin şi un idiot, n-am învățat nimic, scrisul meu e urât, mi-e ruşine de lume, ca porcu'.

RANEVSKAIA:
Trebuie să te însori, prietene.

LOPAHIN:
Da... adevărat.

RANEVSKAIA:
Cu Varia noastră. E fată bună.

LOPAHIN:
Da.

RANEVSKAIA:
E os de țărani, munceşte de dimineața până seara, şi mai ales te iubeşte. Ştiu că şi dumneata o placi.

LOPAHIN:
Ce să zic? Nu sunt împotrivă... e o fată bună.

(Pauză)

GAEV:
Mi s-a propus un loc la bancă. 6000 de ruble pe an... ai auzit?

RANEVSKAIA:
Nu-i de tine! Las-o...

FIRS *(Aducând paltonul lui Gaev)*:
Vă rog, domnule, să-l îmbrăcați... E umezeală.

GAEV:
Mă plictiseşti, frate.

FIRS:
Da, da... dimineață ați plecat fără să aflu. *(Îl examinează)*

RANEVSKAIA:
Cum ai îmbătrânit, Firs!

FIRS:
Ce doriți?

LOPAHIN:
Spune c-ai îmbătrânit.

FIRS:
Trăiesc de mult. Încă nu se născuse tatăl dumneavoastră şi pe mine voiau să mă însoare. *(Râde)* Când s-a făcut dezrobirea, eram de mult, *peste valeți*. N-am avut (vrut?) libertatea şi am rămas lângă domni. *(Pauză)* Țiu minte... toți bucuroşi... de ce bucuroşi... singuri nu ştiau...

LOPAHIN:
Foarte frumoase vremuri. Cel puțin vă snopeau...

FIRS *(Nu aude)*:
Cred eu ... mujicii erau cu stăpânii, stăpânii erau cu mujicii, acum totul s-a destrămat, nu mai înțelegi nimic.

GAEV:
Taci, Firs. Mâine trebuie să plec la oraş. Mi-au promis că mă vor prezenta unui general, care ar putea să ne împrumute pe polițe.

LOPAHIN:
Timp pierdut. N-o să iasă nimic, fiți liniştiți.

RANEVSKAIA:
Aiurează. Nu există nici un general.

(Intră Trofimov, Ania şi Varia)

GAEV:
Uite-i şi pe ai noştri!

ANIA:
Mama e aici.

RANEVSKAIA *(Cu afecțiune)*:
Vino, vino... Dragele mele, dac-ați şti cât vă iubesc. Hai aşezați-vă, uite aşa, lângă mine.

(Toți se aşează)

LOPAHIN:
Veşnicul student, tot printre domnişoare.

TROFIMOV:
Nu-i treaba dumitale.

LOPAHIN:
Face 50 de ani şi el... tot student.

TROFIMOV:
Lasă glumele stupide.

LOPAHIN:
De ce te superi, sucitule?

TROFIMOV:
Încetează.

LOPAHIN *(Râde)*:
Dă-mi voie să te întreb ce gândeşti dumneata despre mine?

TROFIMOV:
Eu, Iermolai Alexeevici, cred că eşti un om bogat; în curând vei deveni milionar. Pentru mişcarea materiei e necesar un animal de pradă care devoră tot în drumul său... deci, e nevoie de dumneata.

(Râd cu toții)

VARIA:
Petea, mai bine spune-ne ceva despre planete.

RANEVSKAIA:
Nu, mai bine ce vorbeam aseară.

TROFIMOV:
Despre ce?

GAEV:
Despre omul mândru.

TROFIMOV:
Am vorbit mult, şi n-am ajuns nicăieri. Omul mândru, după părerea voastră este ceva mistic. S-ar putea să aveți dreptate, dar să gândim simplu, fără ocolişuri: care mândrie are ea vreun sens... fiziologic vorbind, omul nu este bine alcătuit şi-n marea majoritate a cazurilor e brutal, lipsit de inteligență şi profund nefericit. Trebuie să încetăm să ne linguşim pe noi înşine. Trebuie să muncim, atât.

GAEV:
Tot vom muri.

TROFIMOV:
Cine ştie? Şi... ce înseamnă vom muri? Poate că omul are o sută de simțuri şi murind pierde numai cinci, cele cunoscute, iar celelalte 95 rămân vii.

RANEVSKAIA:
Ce deştept eşti, Petea!

LOPAHIN *(Ironic)*:
Foc!

TROFIMOV:
Omenirea merge înainte, perfecționându-şi puterile. Tot ce e de neatins pentru ea acum, cândva va deveni apropiat,

înțeles, numai că trebuie să se muncească, să-i ajutăm cu toate puterile noastre pe cei ce caută adevărul. La noi, în Rusia, până acum muncesc foarte puțini... cei mai mulți dintre intelectuali nu caută nimic, nu fac nimic, nu sunt în stare să muncească... arta n-o înțeleg, îşi zic intelectuali... dar nu citesc nimic serios, nu fac absolut nimic, rumegă... toți bățoşi, fețe solemne, discută lucruri importante, filozofează şi, sub ochii lor, peste tot - ploşnițe, duhoare, igrasie, mizerie desăvârşită. Unde sunt creşele de care se vorbeşte atât de mult şi atât de des, unde sunt bibliotecile? Despre ele se scrie numai în romane, în realitate nu există. Numai murdărie, vulgaritate, sălbăticie asiatică. Mă tem şi nu-mi plac fizionomiile serioase, mi-e frică de conversațiile grave. Mai bine tăcem.

LOPAHIN:
Ştiți, mă scol la 5 dimineața, lucrez de atunci şi până seara târziu, umblu tot timpul cu banii mei şi ai altora, şi văd ce oameni sunt în jurul meu... ce preț au. Câteodată, când nu pot dormi, mă gândesc: Doamne, tu ne-ai dat păduri nesfârşite, câmpii cât vezi cu ochii, orizonturi fără margini... şi, trăind aici, noi ar fi trebuit să fim nişte uriaşi...

RANEVSKAIA:
Uriaşii, ne lipsesc... sunt buni, în poveşti, în realitate te sperie.

(În fundul scenei trece Epihodov, cântând din chitară)

RANEVSKAIA *(Gânditoare)*:
Trece Epihodov...

ANIA *(Gânditoare)*:
Trece Epihodov...

GAEV:
Soarele a apus.

TROFIMOV:
Da.

GAEV *(Încet, declamă)*:
O, natură divină, veşnic strălucitoare, frumoasă şi indiferentă, tu pe care noi te numim "mama noastră", îmbini în tine viața şi moartea, tu, dai viață, tu, distrugi...

VARIA *(Rugătoare)*:
Unchiulețule!

ANIA:
Unchiule, iar începi!

TROFIMOV:
Mai bine trimiteți galbena-n dublet.

GAEV:
Tac. Tac.

(Toți stau, furați de gânduri. Linişte. Se aude doar Firs care bombăne. Deodată ajunge la ei un zgomot îndepărtat, ca din cer, ca sunetul unei coarde care plesneşte, trist, stingându-se încet)

RANEVSKAIA:
Ce-i asta?

LOPAHIN:
Nu ştiu. Undeva, departe, în adânc, s-a rupt cablul unui ascensor. Undeva, foarte departe.

GAEV:
Sau poate o pasăre... ca un bâtlan.

TROFIMOV:
Sau o bufniță...

RANEVSKAIA *(Înfiorată)*:
E neplăcut, de ce oare...

(Pauză)

FIRS:
Înainte de nenorocire, tot aşa a fost: bufnița a țipat, şi samovarul şuiera fără încetare.

GAEV:
Care nenorocire?

FIRS:
Înainte de dezrobire.

(Pauză)

RANEVSKAIA:
Să mergem, prieteni, se înserează. *(Aniei)* Fetița mea, ai lacrimi în ochi... ce-i cu tine? *(O îmbrățişează)*

ANIA:
Nimic mamă. nimic.

TROFIMOV:
Vine cineva...

(Se arată un trecător cu un chipiu alb, uzat, în palton; e puțin beat)

TRECĂTORUL:
Iertați-mă că vă întreb, pot s-o iau pe aici înainte, către gară?

GAEV:
Puteți. Țineți pe drumul ăsta.

TRECĂTORUL:
Vă mulțumesc din adâncul sufletului. *(Tuşeşte)* Ce vreme minunată! *(Declamă)* "Fratele meu, frate care suferi, ieşi pe Volga şi geamătul ei..." *(Variei)* Mademoiselle, miluiți un rus flămând cu treizeci de copeici.

(Varia se sperie, scoate un țipăt)

LOPAHIN *(Aspru)*:
Şi obrăznicia are margini!

RANEVSKAIA:
Luați... argint n-am... totuna... uite, o monedă de aur...

TRECĂTORUL:
Vă mulțumesc. Vă mulțumesc din adâncul inimii. *(Pleacă)*

(Râs general)

VARIA *(Speriată)*:
Eu plec... plec... ah, măicuță, oamenii acasă n-au ce să mănânce şi dumneata dai o monedă de aur.

RANEVSKAIA:
Ce se poate face cu o proastă ca mine? Am să-ți dau tot ce am... Ieremolai Alexeevici, ai să mă-mprumuți?

LOPAHIN:
Ascult.

RANEVSKAIA:
Să mergem domnilor. E timpul. Ah, Varia, era să uit, aproape că te-am măritat. Felicitări.

VARIA *(Printre lacrimi)*:
Cu asta nu se glumeşte, mamă.

LOPAHIN:
"Ohmelia, du-te la mănăstire..."

GAEV:
Îmi tremură mâinile; de mult n-am mai jucat biliard.

LOPAHIN:
"Ohmelia, o, nimfă, pomeneşte-mă-n rugăciunile dumitale!"

RANEVSKAIA:
Să mergem, domnilor. În curând cinăm!

VARIA:
Ce tare m-am speriat. Cum îmi bate inima.

LOPAHIN:
Doamnelor şi domnilor: la 22 august livada de vişini se va vinde la licitație: gândiți-vă la asta!... Gândiți-vă!

(Pleacă toți, afară de Trofimov şi Ania)

ANIA *(Râzând)*:
Să-i mulțumim trecătorului că a speriat-o pe Varia, acum suntem singuri.

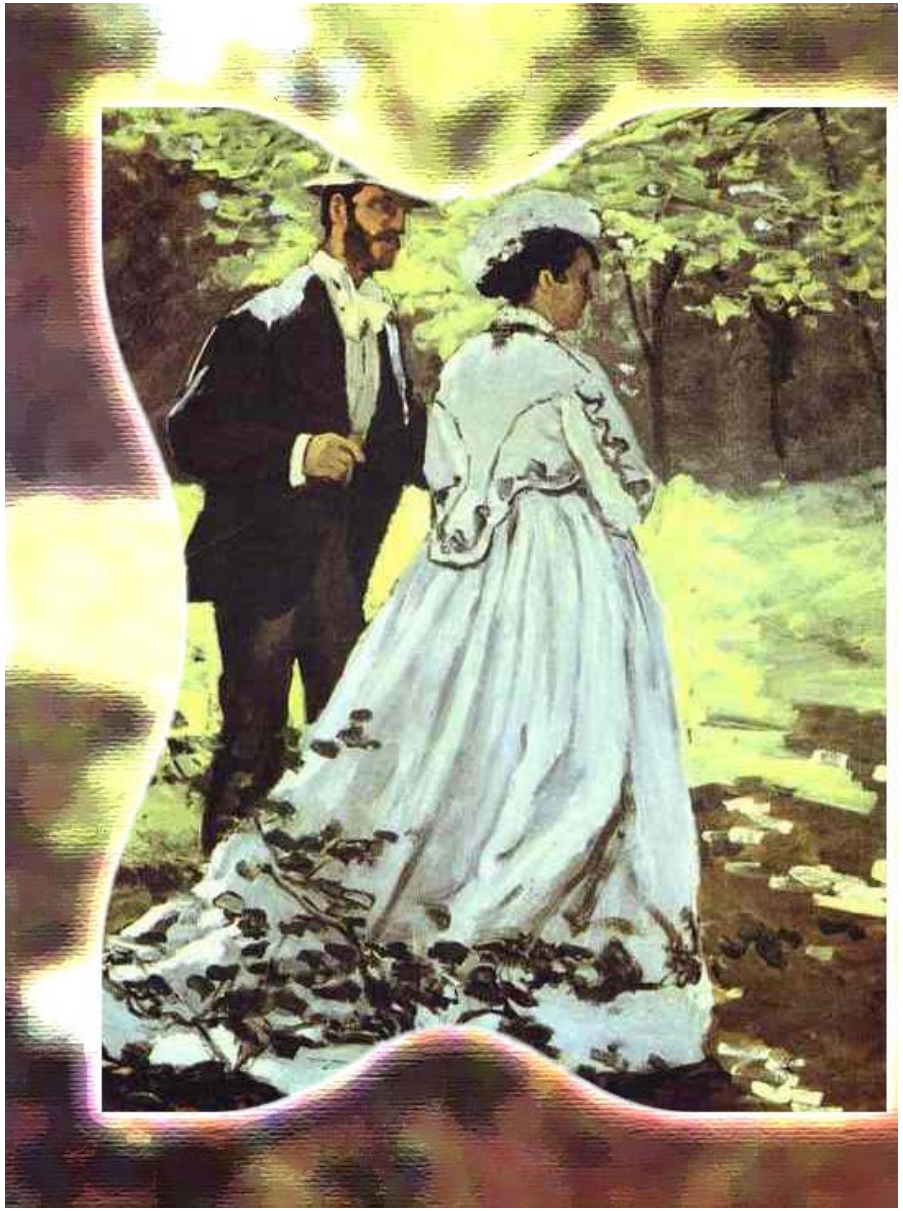

TROFIMOV:
Varia se teme să nu ne îndrăgostim unul de altul, şi se ține scai de noi. Cu mintea ei îngustă nu poate să înțeleagă, că noi suntem mai presus de dragoste. Ocolim ce e meschin şi iluzoriu, ce ne împiedică să fim liberi şi fericiți, iată țelul şi înțelesul vieții noastre. Înainte! Către steaua luminoasă care străluceşte acolo departe. Înainte! Nu rămâneți în urmă, prieteni!

ANIA *(Bătând din palme)*:
Ce bine vorbeşti, Petea! *(Pauză)* Azi, aici e minunat.

TROFIMOV:
Da, natura e minunată.

ANIA:
Ce-ai făcut cu mine, Petea? De ce nu mai iubesc livada de vişini ca înainte. O iubeam atât de curat, mi se părea că pe pământ nu e alt loc mai frumos decât livada noastră.

TROFIMOV:
Toată Rusia e livada noastră. Pământul e mare şi frumos şi are locuri minunate. *(Pauză)* Gândeşte-te, Ania, bunicul şi străbunicul dumitale, toți strămoşii au fost stăpâni pe suflete vii, oare nu simți cum sufletele astea îți vorbesc din fiecare vişină, din fiecare frunzuliță, din fiecare trunchi, nu le auzi vocile?... Trăiți pe datorie, pe spinarea altora. Am rămas în urmă cu cel puțin 200 de ani, nu avem o atitudine hotărâtă față de trecutul nostru, filozofăm numai, ne plângem de plictiseală şi bem votcă. Pentru a începe să trăim, trebuie să ne răscumpărăm trecutul, să terminăm cu el... şi îl putem răscumpăra numai prin suferință... prin muncă deosebită, fără sfârşit. Înțelege asta, Ania.

ANIA:
Casa în care trăim, de mult nu mai e casa noastră, eu o părăsesc, îți dau cuvântul meu!

TROFIMOV:
Dacă ai cheile casei aruncă-le în fântână. Fii liberă ca vântul!

ANIA *(Extaziată)*:
Ce bine ai spus!

TROFIMOV:
Crede-mă, Ania, crede-mă. Nu am încă 30 de ani, sunt tânăr, încă student, dar cât am suferit! Când vine iarna, sunt flămând, bolnav, neliniştit, sărac ca un cerşetor şi... unde nu m-a gonit soarta, unde n-am fost! Cu toate astea sufletul meu zi şi noapte, în fiecare minut e plin de presimțiri ciudate. Presimt fericirea, Ania, o şi văd...

ANIA *(*Gânditoare*)*:
Răsare luna!

(Se aude Epihodov cântând din chitară acelaşi cântec trist. Răsare luna. Undeva, pe lângă plopi, Varia o caută pe Ania şi-o strigă: *"Ania, unde eşti?")*

TROFIMOV:
Da, răsare luna. *(Pauză)* Uite... fericirea vine, e din ce în ce mai aproape, îi aud paşii. Şi dacă noi n-o vedem, n-o recunoaştem, nu-i nici o nenorocire. O vor vedea alții.

GLASUL VARIEI:
Ania! Unde eşti?

TROFIMOV:
Şi Varia asta! *(Supărat)* E revoltător!

ANIA:
Ce să-i faci? Să mergem la râu. Acolo-i bine.

TROFIMOV:
Să mergem!

(Pauză)

GLASUL VARIEI:
Ania! Ania!

ACTUL III

Salon, despărțit de o sală mare printr-o arcadă. Candelabrul e aprins. Se aude în antreu orchestra evreiască amintită în actul al doilea. Seara. În sală se dansează cadrilul. Glasul lui Simeonov-Pişcik: *"Promenade á une paire!" Intră în sufragerie prima pereche*: *Pişcik şi Charlotta Ivanovna; a doua*: *Trofimov şi Ranevskaia; a treia*: *Ania şi funcționarul de la poştă; a patra*: *Varia cu şeful de gară etc. Varia plânge încet şi-şi şterge ochii dansând. În ultima pereche - Duniaşa. Toate perechile traversează salonul. Pişcik strigă*: *"Grand rond, balancez" şi "Les cavaliers á genoux et remerciez vos dames!" Firs, în frac, serveşte pe o tavă sifon. Intră în salon Pişcik şi Trofimov.*

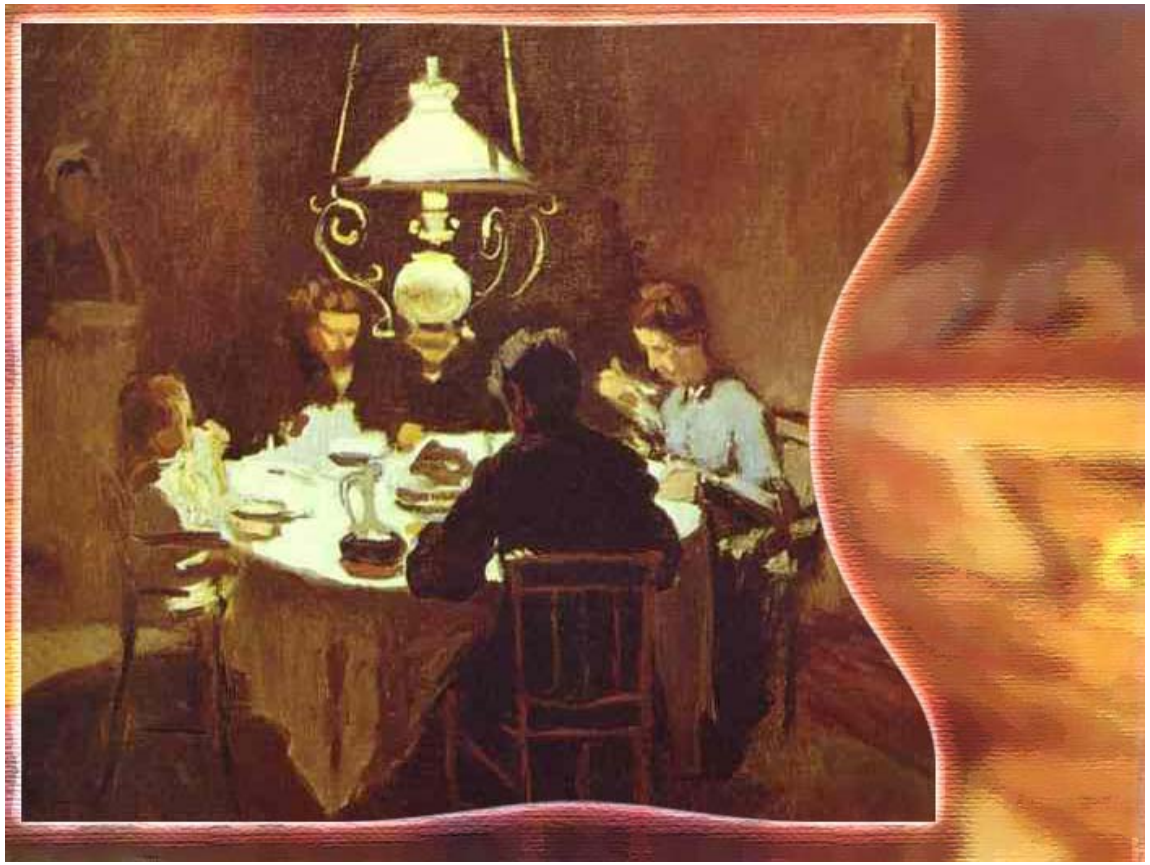

PIŞCIK:
De felul meu sunt hipertensiv, de două ori am avut atac de inimă, mi-e greu să dansez, dar, dacă nimereşti cum s-ar zice, într-o haită, latri nu latri, din coadă trebuie să dai. De fapt, sunt sănătos ca un cal. Răposatu' taică-meu, glumeț, fie-i țărâna uşoară, spunea în legătură cu originea noastră, spunea aşa, chipurile, vechiul neam al Semionov-Pişcikilor se trage, chipurile, din calul ăla pe care Caligula l-a făcut senator *(Se aşează)*... Iată nenorocirea, nu-s bani. Câinele flămând, carne visează *(Adoarme sforăind şi se trezeşte în aceeaşi clipă)* aşa şi eu ... numai la bani...

TROFIMOV:
Adevărat, aveți ceva de cal în figură.

PIŞCIK:
Ei şi... calu' e animal bun, poți să-l şi vinzi. *(În camera vecină se aud bilele de la biliard. Varia apare sub arcadă)*

TROFIMOV *(O tachinează)*:
Madame Lopahina, madame Lopahina.

VARIA *(Supărată)*:
Boier năpârlit.

TROFIMOV:
Da, sunt boier năpârlit şi mă mândresc cu asta.

VARIA *(Cu amărăciune)*:
Iată, am chemat muzicanții... cu ce-i plătim? *(Pleacă)*

TROFIMOV *(Lui Pişcik)*:
Cu energia pe care ați risipit-o, umblând după bani, de-a lungul vieții, ați fi putut răsturna pământul.

PIŞCIK:
Nietzsche... filozoful... cel mai mare, celebrul, un om cu un creier colosal, spune în tratatele lui, chipurile, că se pot face bănuți falşi.

TROFIMOV:
L-aţi citit pe Nietzsche?

PIŞCIK:
Nu... mi-a spus Daşenka. Eu, acum sunt într-o asemenea situaţie, că dacă-aş putea aş face-o şi pe asta... poimâine, trebuie să plătesc 310 ruble... 130 le am *(Căutându-se în buzunare, disperat)*. Banii au dispărut! Am pierdut banii! Unde sunt banii? Uite-i, în căptuşeală... m-au trecut năduşelile...

(Intră Liubov Andreevna şi Charlotta Ivanovna)

RANEVSKAIA *(Fredonând)*:
De ce întârzie atâta Leonid? Ce face în oraş? *(Către Duniaşa)* Duniaşa, oferă ceai muzicanţilor!

TROFIMOV:
Probabil că nu s-a ţinut licitaţia.

RANEVSKAIA:
Şi muzicanţii... au venit nepotrivit, şi balul... e nepotrivit... Ei, asta e... *(Se aşează şi fredonează încet)*

CHARLOTTA:
Uite un pachet de cărţi, *(Către Pişcik)* gândeşte-te la o carte.

PIŞCIK:
M-am gândit.

CHARLOTTA:
Acum, amestecă-le... Foarte bine. Dă-le încoace, dragul meu, domn Pişcik. Eins, zwei, drei, acum caut-o, e în buzunarul dumitale...

PIŞCIK *(Scoate cartea din buzunar)*:
Opt de pică. E adevărat! *(Mirându-se)* Ia te uită!

CHARLOTTA *(Ținând cărțile în palmă către Trofimov)*:
Spune-mi repede ce carte-i deasupra?

TROFIMOV:
Ei..? Păi, dama de pică.

CHARLOTTA:
Este! *(Către Pişcik)* Ei, ce carte-i deasupra?

PIŞCIK:
Asul de cupă.

CHARLOTTA:
Este! *(Îşi bate palma, cărțile dispar)* Ce vreme frumoasă e azi! *(Îi răspunde o voce de sub podea)* "O, da, vremea-i splendidă, domnişoară!" Sunteți idealul meu cel bun... *(Glasul)* "Şi dumneata, domnişoară, îmi placi foarte mult."

ŞEFUL GĂRII *(Aplaudând)*:
Bravo, doamnă ventrilocă!

PIŞCIK *(Mirându-se)*:
Ia te uită! Spiritista mea, Charlotta Ivanovna... sunt de-a dreptul ... îndrăgostit!

CHARLOTTA:
Îndrăgostit? *(Dând din umeri)* Poți dumneata oare să iubeşti? Gutter Mench, aber schlechter Muzikant!

TROFIMOV *(Către Pişcik, punându-i mâna pe umăr)*:
Ei, calule... zi!

CHARLOTTA:
Vă rog, atenție: scamatorie! *(Ia de pe scaun un pled)* Iată un pled bun, doresc să-l vând *(Îl scutură)* Cine doreşte să-l cumpere!

PIŞCIK *(Mirându-se)*:
Ia te uită!

CHARLOTTA:
Eins, zwei, drei. *(Ridică repede pledul. După pled se află Ania. Face o reverență, aleargă spre mama ei, o îmbrățişează şi se întoarce repede în sală; entuziasm general)*

RANEVSKAIA *(Aplaudă)*:
Bravo, bravo!...

CHARLOTTA:
Încă odată eins, zwei, drei. *(Ridică pledul. După pled se află Varia şi se înclină)*

PIŞCIK *(Mirându-se)*:
Ia te uită!

CHARLOTTA:
Sfârşit. *(Aruncă pledul pe Pişcik, face o reverență şi fuge în sală)*

PIŞCIK *(Aleargă după ea)*:
Drăcoaica... cum...? cum e? *(Iese)*

RANEVSKAIA:
Leonid nu s-a întors. Ce o fi făcând atâta în oraş, nu înțeleg! Totul s-a terminat, ori s-a vândut livada, ori, nu s-a ținut licitația, de ce ne lasă atâta în neştire?

VARIA *(Căutând s-o liniştească)*:
Unchiuleţul a cumpărat-o, sunt sigură!

TROFIMOV *(Glumind)*:
Da...

VARIA:
Mătuşa din Iaroslavl i-a trimis procură, s-o cumpere pe numele ei ... A făcut-o pentru Ania.

RANEVSKAIA:
Mătuşa din Iaroslavi a trimis 15.000 de ruble ca să se cumpere proprietatea pe numele ei - în noi n-are încredere - dar banii nu ajung nici pentru dobânzi. *(Îşi acoperă faţa cu mâinile)* Astăzi se hotărăşte soarta mea, soarta...

TROFIMOV *(O tachinează pe Varia)*:
Madame Lopahina.

VARIA *(Supărată)*:
Veşnicul student! De două ori dat afară din universitate.

RANEVSKAIA:
De ce te superi, Varia? Te tachinează cu Lopahin, ei şi? Vrei - mărită-te cu Lopahin, e un om bun, interesant. Nu vrei - nu te mărita; nu te sileşte nimeni, prostuţo.

VARIA:
Mă gândesc serios la asta, mamă, şi... e om bun... îmi place.

RANEVSKAIA:
Mărită-te. Ce mai aştepţi?

VARIA:
Mamă, nu pot să-l cer eu în căsătorie. De doi ani toți vorbesc, dar el ori tace, ori glumeşte. Înțeleg. Se îmbogățeşte, e ocupat, nu-i e gândul la mine. Dacă aş avea bani, măcar o sută de ruble, aş lăsa totul şi aş pleca... departe... M-aş duce la mănăstire.

TROFIMOV *(Ironic)*:
Binecuvântare!

VARIA *(Lui Trofimov)*:
Studentul trebuie să fie deştept! *(Cu blândețe printre lacrimi)* Ce urât te-ai făcut, Petia, cum ai îmbătrânit!

(Intră Iaşa)

IAŞA *(Abia stăpânindu-şi râsul)*:
Epihodov a rupt un tac de biliard!... *(Iese)*

VARIA:
Ce caută Epihodov aici? Cine i-a permis să joace biliard? Nu-i înțeleg pe oamenii ăştia. *(Iese)*

RANEVSKAIA:
N-o mai tachina, Petea, nu vezi, suferă şi fără asta.

TROFIMOV:
Prea e silitoare, şi nu-şi vede de-ale ei. Toată vara nu ne-a lăsat în pace, nici pe mine nici pe Ania, se temea ca între noi să nu se nască o idilă. Ce-i treaba, ei? Şi, de altfel nici n-am lăsat să se înțeleagă vreodată aşa ceva, sunt departe de... trivial. Noi suntem mai presus de dragoste.

RANEVSKAIA:
Iar eu, mai prejos de dragoste. *(Foarte neliniştită)* De ce nu se întoarce Leonid? Numai de aş şti: e vândută moşia, sau nu? Mă pierd... în clipa asta îmi vine să urlu... să fac o prostie... salvează-mă, Petea, spune ceva, spune...

TROFIMOV:
S-a vândut moşia sau nu s-a vândut - nu-i tot una? De mult s-a isprăvit cu ea. Nu mai e cale de întoarcere. Iarba a acoperit-o. Liniştiți-vă, nu vă mai mințiți, trebuie măcar o dată să priviți adevărul în față.

RANEVSKAIA:
Care adevăr? ... Cruță-mă... Dumneata vezi unde e adevărul şi unde nu e, eu parcă am orbit, nu văd nimic... Fii îngăduitor... M-am născut aici, aici au trăit tata şi mama, bunicul meu, iubesc casa asta, fără livada de vişini, eu nu-mi înțeleg viața... Şi dacă trebuie vândută, atunci vindeți-mă şi pe mine odată cu ea... *(Îl îmbrățişează pe Trofimov şi-l sărută pe frunte)* aici s-a înecat fiul meu... *(Plânge)* fie-ți milă de mine Bunule-Bun.

TROFIMOV:
Ştiți, eu vă compătimesc din tot sufletul.

RANEVSKAIA:
Dar, altfel, altfel trebuie spus... *(Scoate batista, îi cade o telegramă)*, e atât de mult zgomot aici... Sufletul mi-e greu îmi tremură la fiecare sunet... Tremur toată şi nu pot să mă închid în camera mea... singură, mi-e frică de linişte. Nu mă judeca, Petea... Ar trebui să faci ceva cu barba, ca să crească cumva... *(Râde)* Caraghiosule!

TROFIMOV *(Ridică telegrama)*:
Nu țin să fiu o frumusețe.

RANEVSKAIA:
O telegramă de la Paris... şi ieri... şi azi... sălbatecul ăsta s-a îmbolnăvit iar... îi merge prost, îmi cere iertare, mă imploră să vin... şi într-adevăr ar trebui să plec la Paris, să fiu lângă el. Ai o față aspră, Petea, ce să-i faci, porumbelul meu... ce să fac, e bolnav, e singur, nefericit, cine să-l îngrijească, cine să-l oprească să facă greşeli, cine să-i dea doctoriile la timp? Ce e de ascuns sau de tăcut aici? Îl iubesc, e limpede... iubesc, iubesc... E o piatră de gâtul meu, mă trage la fund, dar eu iubesc piatra asta şi nu pot să trăiesc fără ea. *(Îi strânge mâna lui Trofimov)* Nu spune nimic, nu spune...

TROFIMOV *(Printre lacrimi)*:
Pentru Dumnezeu, iertați-mi sinceritatea, dar v-a jefuit.

RANEVSKAIA:
Nu. Nu, nu, nu trebuie să vorbeşti aşa! *(Îşi astupă urechile)*

TROFIMOV:
E o canalie... numai dumneata nu ştii asta! O canalie măruntă! Un nimic...

RANEVSKAIA *(Supărată, dar reținută)*:
Ai 26 sau 25 de ani, dar mai eşti un gimnazist de clasa a doua...

TROFIMOV:
Fie.

RANEVSKAIA:
La vârsta dumitale trebuie să fii bărbat, trebuie să iubeşti, să-i înțelegi pe cei care iubesc, trebuie să te îndrăgosteşti, *(Supărată)* da, da... Şi dumneata, curățel şi ridicol... un monstru...

TROFIMOV *(Îngrozit)*:
Ce spune?

RANEVSKAIA:
"Eu sunt mai presus de dragoste" nu eşti mai presus eşti pur şi simplu cum spune Firs al nostru: "Bun de nimic". Să nu ai o amantă la vârsta dumitale!...

TROFIMOV *(Îngrozit)*:
Îngrozitor! Ce spune?! *(Se îndreaptă repede spre sală, aplecându-se de cap)* E îngrozitor!... Nu pot, plec... *(Iese, dar se întoarce în aceeaşi clipă)*. Între noi totu-i sfârşit! *(Iese în antreu)*

RANEVSKAIA *(Îi strigă din urmă)*:
Petea, aşteaptă! Bezmeticule, am glumit!

(Din antreu se aud paşi grăbiți pe scară, apoi deodată cineva se prăbuşeşte cu zgomot - Ania şi Varia scot un țipăt; în acelaşi timp se aud râsete)

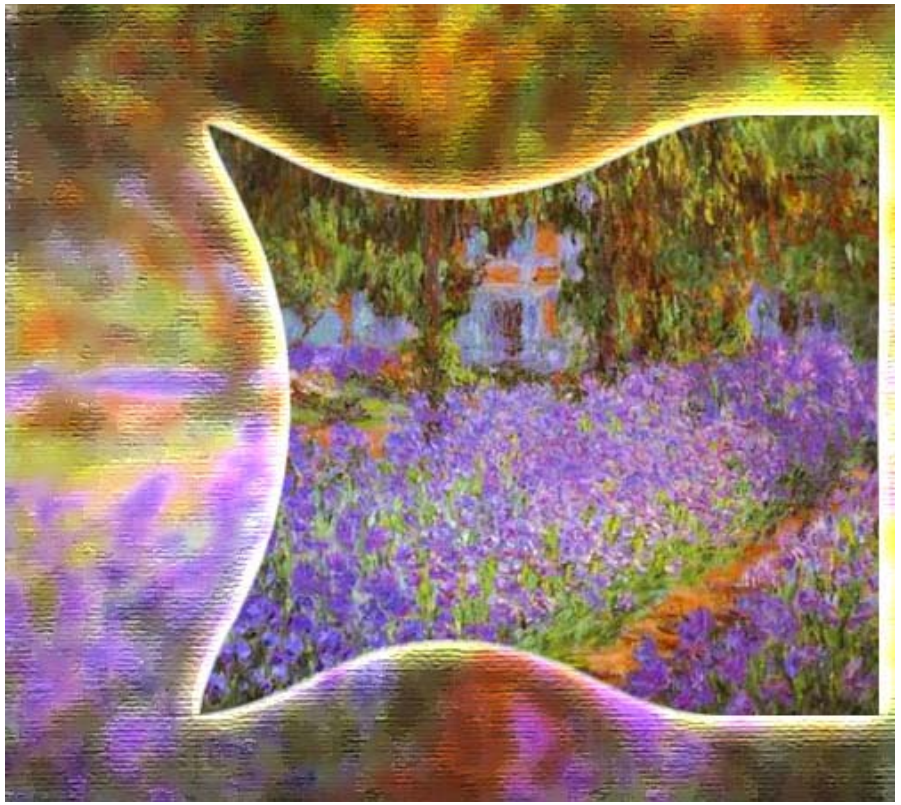

ANIA şi VARIA:
Ah! *(Râs)*

RANEVSKAIA:
Ce-o mai fi?

(Intră Ania)

ANIA *(Râzând)*:
Petea a căzut pe scară. *(Iese repede)*

RANEVSKAIA:
Doamne ce ciudat... e şi Petea ăsta!

(Şeful de gară se opreşte în mijlocul sălii şi declamă "Păcătoasa" de Alexei Tolstoi. Toți îl ascultă. Dar abia a declamat câteva versuri şi dinăuntru se aude un vals. Şeful de gară tace. Toți dansează. Din antreu intră Trofimov, Ania, Varia şi Liubov Andreevna)

RANEVSKAIA:
Ei, Petea... suflet curat îmi cer iertare. Să dansăm. *(Dansează cu Petea)*
(Ania şi Varia dansează împreună. Firs intră şi îşi pune bastonul lângă uşa laterală. Iaşa intră şi el din salon şi priveşte dansul)

IAŞA:
Cum e, Bunicule?

FIRS:
Nu prea bine. Pe vremuri la balurile noastre valsau generali, baroni, amirali, iar acum trimitem după funcționarii de la poştă şi şeful gării, şi nici ăştia nu vin cu tragere de inimă. Mă cam lasă puterile... Răposatul, stăpânul meu, bunicul dumnealor, ne vindeca pe toți, de orice boală, cu ceară roşie. Eu iau ceară în fiecare zi... poate de aceea mai trăiesc.

IAŞA:
M-ai plictisit, moşule, *(Cască)* măcar de-ai crăpa mai repede...

FIRS:
Ei... tu... *(Bombăneşte)*

RANEVSKAIA:
Merci. Am obosit... *(Se aşează)* mă aşez.

(Intră Ania)

ANIA *(Emoționată)*:
Adineauri, la bucătărie, cineva spunea că livada de vişini a fost vândută.

RANEVSKAIA:
Vândută? Cui?

ANIA:
N-a spus cui. A plecat. *(Dansează cu Trofimov şi trec în sală)*

IAŞA:
Trăncănea un bătrân, străin...

FIRS:
Şi Leonid Andreevici... nu mai vine! E îmbrăcat cu un palton subțire, demi-sezon, de n-ar răci! Ah... Tânăr şi necopt .

RANEVSKAIA:
Mor... mergi, Iaşa, află cui s-a vândut.

IAŞA:
Da' a plecat de mult, moşneagu'. *(râde)*

RANEVSKAIA *(Puțin înciudată)*:
Ei... ce-ai găsit de râs? De ce te bucuri?

IAŞA:
Epihodov, cap sec, "99 de nenorociri".

RANEVSKAIA:
Firs, dacă se vinde moşia, unde pleci?

FIRS:
Unde-o să-mi porunciți, acolo, mă voi şi duce.

RANEVSKAIA:
De ce ai fața asta? Eşti bolnav? E ora să te culci...

FIRS:
Da, *(Zâmbind)* eu mă duc să mă culc, dar cine serveşte aici, cine dă ordine, ... singur peste toată casa.

IAŞA *(Către Liubov Andreevna)*:
Liubov Andreevna! Permiteți-mi să vă cer o favoare, fiți atât de bună! Dacă vă întoarceți la Paris luați-mă cu dumneavoastră, vă implor. Mi-e cu neputință să mai rămân aici. *(Priveşte în jur, cu jumătate de glas)* Ce să spun,

vedeți şi singură, - țara incultă, poporul imoral, apoi, peste tot plictiseală, la bucătărie - mâncarea infectă, şi Firs ăsta, care bântuie, bombăne tot felul de cuvinte nepotrivite. Luați-mă cu dumneavoastră, fiți atât de bună!

(Intră Pişcik)

PIŞCIK:
Dați-mi voie, vă rog ... un vălsuleț, preafrumoaso... minunato... *(Valsând)* totuşi 180 de rublişoare de la dumneavoastră, aş lua... 180 de rublişoare. *(Trec în sală)*

IAŞA *(Fredonând)*:
"Înțelege-vei tu, suflete-al meu..."

(În sală, guvernanta, cu joben cenuşiu şi pantaloni cadrilați, dă din mâini şi țopăie; s-aud strigăte: *"Bravo, Charlotta Ivanovna")*

DUNIAŞA *(Se opreşte să se pudreze)*:
Domnişoara îmi porunceşte să dansez, cavaleri mulți, dame puține, dar mie dansul îmi dă amețeli, bătăi de inimă, Firs Nicolaevici. Funcționarul de la poştă mi-a spus acum, aşa ceva, că mi-a tăiat respirația.

(Muzica încetează)

FIRS:
Ce ți-a spus?

DUNIAŞA:
"Tu", zice, "eşti ca o floare"

IAŞA *(Cască)*:
Mitocanul! *(Iese)*

DUNIAŞA:
Ca o floare... sunt o fată atât de delicată, mă înnebunesc cuvintele tandre, lipicioase.

FIRS:
O încurci, tu. *(Intră)*

EPIHODOV:
Dumneata, Avdotia Feodorovna, nu doreşti să mă vezi... de parcă aş fi un fel de insectă. *(Oftează)* Ah, viață!

DUNIAŞA:
Ce doreşti?

EPIHODOV:
Fără îndoială, poate, aveți dreptate. *(Oftează)* Dar, bineînțeles, dacă privim dintr-un punct de vedere, atunci dumneavoastră, îmi permiteți să mă exprim aşa, scuzați-mi sinceritatea, m-ați redus absolut la o stare de spirit. Îmi cunosc destinul, în fiecare zi se întâmplă cu mine o nefericire şi m-am obişnuit, aşa că privesc la soarta mea cu un surâs. Mi-ați dat consimțământul şi cu toate că eu...

DUNIAŞA:
Vă rog, vorbim după, şi-acum, lăsați-mă în pace! *(Se joacă cu evantaiul)*

EPIHODOV:
În fiecare zi mi se întâmplă câte o nefericire, dar eu îmi permit, să mă exprim aşa, să zâmbesc, chiar, să râd.

(Intră Varia din sală)

VARIA:
Încă n-ai plecat, Semion? Nu ți-e ruşine? *(Către Duniaşa)* Pleacă de aici, Duniaşa. *(Lui Epihodov)* Ba joci biliard şi rupi tacul, ba te plimbi prin salon ca un musafir.

EPIHODOV:
Dă-mi voie să mă exprim aşa. Dumneata n-ai de ce să-mi ceri socoteală.

VARIA:
Eu nu-ți cer socoteală, îți spun. Tot ce ştii e să umbli de colo-colo fără treabă. Ținem un contabil - de ce...

EPIHODOV *(Ofensat)*:
Dacă muncesc, dacă mă plimb, dacă mănânc sau dacă joc biliard o să judece numai persoanele competente şi superioare.

VARIA:
Tu, îndrăzneşti să-mi spui mie, astea? *(Izbucneşte)* Râzi? Adică, eu nu înțeleg nimic? Cară-te de aici! Acum... Afară.

EPIHODOV *(Înfricoşat)*:
Vă rog să vă exprimați într-o manieră delicată.

VARIA *(Ieşindu-şi din fire)*:
Afară... în clipa asta!... În clipa asta, "99 de nenorociri"! Să nu te mai prind pe aici, să nu te mai văd în ochi.

EPIHODOV:
Mă voi plânge împotriva dumneavoastră! *(Iese)*

VARIA:
Ai venit înapoi? *(Apucă bastonul pe care Firs l-a pus lângă uşă)* Hai - vino! Vino! Vino să-ți arăt eu! Ai venit? Atunci ține! *(Învârteşte bastonul. În clipa aceasta intră Lopahin)*

LOPAHIN:
Îți mulțumesc, cu plecăciune.

VARIA *(Supărată, pe un ton glumeț)*:
Sunt vinovată!

LOPAHIN:
Nu-i nimic. Îți mulțumesc cu plecăciune pentru gustarea primită.

VARIA:
N-ai de ce! *(Se îndepărtează, apoi priveşte înapoi şi întreabă blând)* Te-am lovit rău?

LOPAHIN:
Nu, nimic. O să-mi iasă un cucui ... măreț.

(Glasuri din sală):
A venit Lopahin! Iermolai Alexeevici!

PIŞCIK:
El e! În carne şi oase... *(Pişcik şi Lopahin se sărută)* Miroşi a coniac, dragul meu, sufletul meu, da' şi noi ne veselim...

(Intră Liubov Andreevna)

RANEVSKAIA:
Dumneata, Iermolai Alexeevici? De ce a ținut atât? Unde-i Leonid?

LOPAHIN:
Leonid Andreevici e cu mine. Vine...

RANEVSKAIA *(Agitată)*:
Ei, ce e? S-a licitat? Vorbeşte!

LOPAHIN *(Stânjenit, temându-se să-şi arate bucuria)*:
Licitația s-a terminat la patru... dar noi am întârziat la tren şi a trebuit să aşteptăm până la nouă jumătate. *(Oftând din greu)* Uf! Mi se învârte puțin capul...

(Intră Gaev. În mâna dreaptă are nişte pachete, cu stânga îşi şterge lacrimile)

RANEVSKAIA:
Ce-i Leonea? Ei... Leonea, ce-i? Mai repede, pentru Dumnezeu...

GAEV *(Nu-i răspunde nimic, făcând doar un gest evaziv cu mâna; către Firs, plângând)*:
la astea... anchois... sardele de Kerci... azi n-am mâncat nimic... atât am suferit! *(Uşa sălii de biliard e deschisă, se aude zgomotul bilelor şi glasul lui Iaşa)*

IAŞA:
7 şi 18...

GAEV *(Cu altă expresie)*:
Am obosit îngrozitor. Dă-mi să mă schimb, Firs.

PIŞCIK:
Ce-a fost la licitație? Spune odată!

RANEVSKAIA:
E vândută livada de vişini?

LOPAHIN:
Vândută.

RANEVSKAIA:
Cine a cumpărat-o?

LOPAHIN:
Eu am cumpărat-o!

(Pauză)

LOPAHIN:
Eu am cumpărat-o, numai o clipă domnilor, fiți îngăduitori, îmi vâjâie capul, nu pot să vorbesc... *(Râde)* Ajungem noi la licitație, Deriganov era deja acolo. Leonid Andreevici avea numai 15.000, iar Deriganov a oferit din capul locului 30.000. Văd cum stau lucrurile, m-am încleştat cu el, am dat 40. El 45- eu 55... el va să zică adăuga câte cinci, eu câte zece... Ei... s-a sfârşit! Am plusat până la 90.000 şi mi-a rămas mie. Acum, livada de vişini e a mea! *(Râde cu hohote)* Doamne, Dumnezeule, livada de vişini e a mea. Spuneți-mi că sunt beat, că nu sunt în toate mințile, că mi se-nchipuie... nu râdeți de mine! *(Bate din picior)* Dacă tatăl meu şi bunicul s-ar ridica din morminte şi ar vedea ce s-a întâmplat, cum Iermolai al lor, bătutul, Iermolai analfabetul, care alerga iarna desculț, cum Iermolai ăsta a cumpărat moşia... frumoasă, - cum nu mai e alta pe lume. Eu am cumpărat moşia unde bunicul şi tata au fost robi, unde nu-i lăsau nici la bucătărie... Dorm... mi se năzare... e o închipuire... E rodul imaginației voastre acoperite de întunericul necunoscutului. *(Varia aruncă cheile la picioarele lui. Lopahin le ridică mişcându-le, zâmbeşte)* A aruncat cheile, să arate că nu mai e stăpână aici... Ei, asta e. *(Orchestra îşi acordează instrumentele)* Muzicanți, cântați, doresc să vă ascult! Veniți toți, să vedeți cum Iermolai Lopahin înfige toporul în livada cu vişini, cum vor cădea pomii la pământ! Vom construi vile şi nepoții... şi strănepoții noştri vor vedea aici o viață nouă... Muzică, cântă!

(Orchestra cântă. Liubov Andreevna s-a lăsat pe un scaun şi plânge amar)

LOPAHIN *(Apropiindu-se de Liubov Andreevna)*:
De ce nu m-ați ascultat? *(Cu lacrimi în ochi)* Sărăcuța mea, buno, nu-i întoarce... O, de-ar trece toate mai repede, de s-ar schimba cumva, mai repede, viața asta anapoda, nefericită.

PIŞCIK *(Îl ia de mână, cu jumătate de glas)*:
Ea plânge. Hai să mergem în salon, s-o lăsăm singură. Haidem...

LOPAHIN:
Ce e? Muzică, cântă mai tare! Să fie totul cum doresc eu! *(Cu ironie)* Vine noul stăpân, proprietarul livezii de vişini! *(Loveşte din greşeală o măsuță, gata să răstoarne un candelabru)* Pot să plătesc pentru tot. *(Iese cu Pişcik)*

(În sală şi salon nu-i nimeni, afară de Liubov Andreevna, care stă ghemuită şi plânge amarnic. Orchestra cântă în surdină. Intră repede Ania şi Trofimov. Ania se apropie de mama ei şi îngenunchează în fața ei, Trofimov rămâne la intrarea în sală)

ANIA:
Mamă!... mamă, tu plângi? Blânda, buna, scumpa mea mamă, prea frumoasa mea, eu te iubesc, eu te binecuvântez. Livada de vişini s-a vândut, nu mai e!... e adevărat, adevărat, dar nu plânge, mamă, ți-a rămas viața înainte, ți-a rămas sufletul tău bun, curat... vino cu mine, vino scumpa mea, să plecăm de aici, vino!... Vom sădi o nouă livadă, mai frumoasă ca asta, ai s-o vezi, ai să-nțelegi... şi o bucuri liniştită, adâncă, se va lăsa în sufletul tău, ca soarele în sufletul tău, ca soarele în ceasul înserării, şi tu, mamă, vei zâmbi! Să mergem, draga mea! Să mergem!...

ACTUL IV

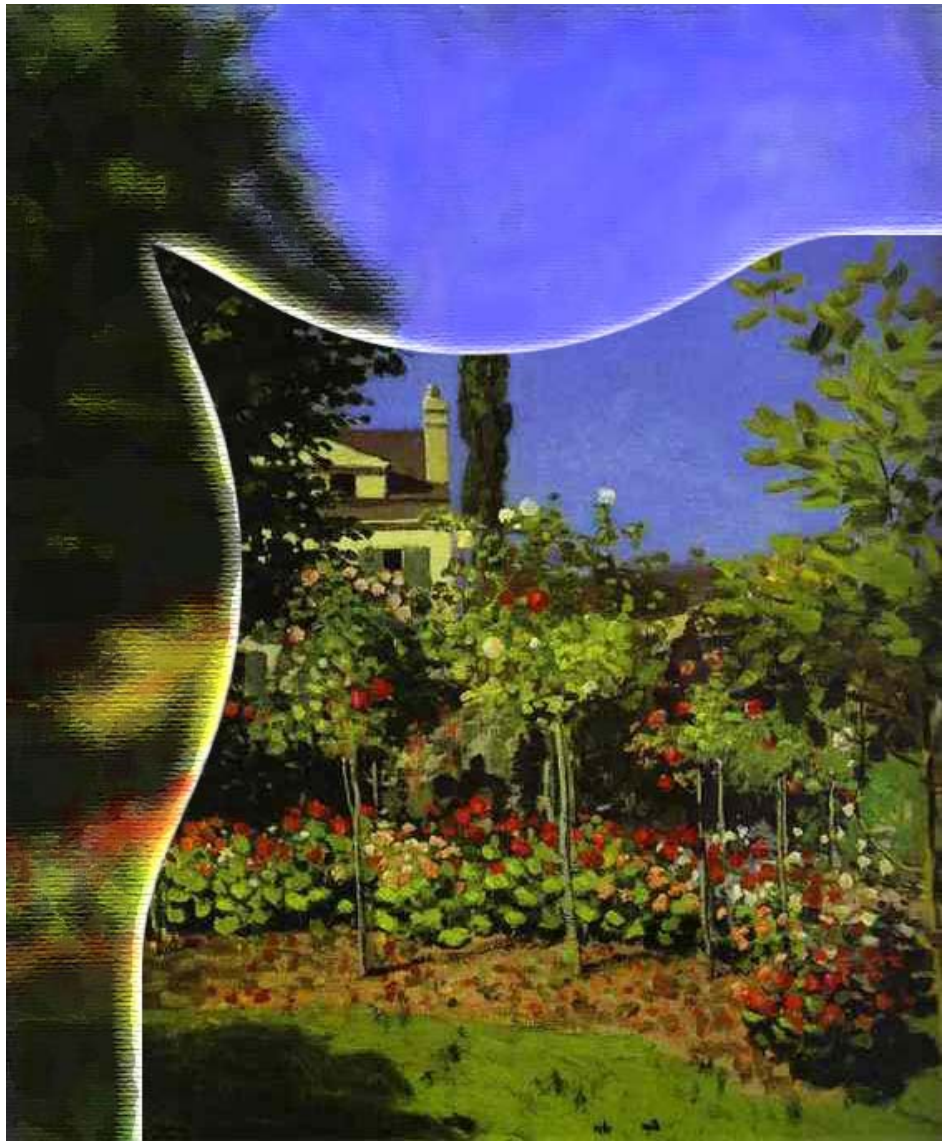

Decorul din actul întâi. Nu mai sunt nici perdele la ferestre, nici tablouri, doar puțină mobilă strânsă toată într-un colț, ca pentru vânzare. O senzație de gol. Lângă uşa de ieşire şi în fundul scenei sunt strânse geamantanele, baloturile de călătorie etc. În stânga, uşa e deschisă şi se aud glasurile Variei şi Aniei. Lopahin aşteaptă în picioare. Iaşa ține o tavă cu pahare de şampanie. În antreu, Epihodov leagă cu sfoară o ladă. În fund, din culise se aude zgomot de voci. Au venit țăranii să-şi ia rămas bun.

Glasul lui Gaev:
"Vă mulțumesc, fraților, vă mulțumesc!"

IAŞA:
Omul simplu a venit să-şi ia rămas bun... Părerea mea, Iermolai Alexeevici, e: poporul e bun, dar înțelege puțin.

(Zgomotul de voci încetează. Prin antreu trec Liubov Andreevna şi Gaev. Liubov Andreevna nu plânge, dar e palidă, buzele îi tremură, nu poate vorbi)

GAEV:
Le-ai dat tot portofelul tău, Liuba! Aşa nu se poate, nu se mai poate!

RANEVSKAIA:
Ei, n-am putut! N-am putut!

(Pleacă amândoi)

LOPAHIN *(În uşă, în urma lor)*:
Poftiți va rog, să închinăm câte un păhărel la despărțire. Din oraş nu mi-a dat prin cap să aduc, iar la gară am găsit numai o sticlă. Poftiți! *(Pauză)* Ei, domnilor! Nu poftiți? *(Se depărtează de uşă)* Dacă ştiam, nu cumpăram. Ei... nici eu n-am să beau. *(Iaşa pune tava pe scaun, cu precauție)* Bea măcar tu, Iaşa!

IAŞA:
Pentru cei care pleacă! Rămâneți fericiți, *(Bea)* şampania asta nu e veritabilă, pot să vă asigur.

LOPAHIN:
Opt ruble sticla. *(Pauză)* E frig al dracului aici!

IAŞA:
N-am făcut focul astăzi, acu' tot plecăm... *(Pufneşte în râs)*

LOPAHIN:
Ce te-a apucat?

IAŞA:
Râd de bucurie.

LOPAHIN:
Octombrie bate la uşă, soare şi linişte ca vara. Se construieşte bine... *(În uşă, uitându-se la ceasul de perete)*... Domnilor, aveți în vedere c-au mai rămas doar 46 de minute până la plecarea trenului! Înseamnă că peste 20 de minute pornim. Grăbiți-vă!

(Trofimov, în pardesiu, intră din curte)

TROFIMOV:
Cred că e timpul să plecăm. Trăsurile sunt la scară. Dracu' ştie unde mi-or fi galoşii? Au dispărut. *(În prag)* Ania, mi-au dispărut galoşii, nu-i găsesc.

LOPAHIN:
Eu, la Harkov am treabă... Iau acelaşi tren. Rămân toată iarna la Harkov. Mi-am pierdut timpul trăncănind cu voi, am obosit fără să fac nimic. Nu pot sta degeaba, nu ştiu ce să fac cu mâinile, mi se bălăngănesc ciudat, de parcă ar fi ale altuia.

TROFIMOV:
Plecăm imediat şi o să puteți relua activitatea dumneavoastră atât de utilă.

LOPAHIN:
Bea un păhărel!

TROFIMOV:
Nu, nu beau.

LOPAHIN:
Acum, La Moscova...

TROFIMOV:
Da, îi conduc pe ei până la oraş, iar mâine - la Moscova.

LOPAHIN:
Da... păi, da... profesorii nu-şi citesc lecțiile, te pomeneşti c-aşteaptă până te vei arăta!

TROFIMOV:
Nu-i treaba ta.

LOPAHIN:
Câți ani sunt, de când tot înveți?

TROFIMOV:
Caută ceva nou, asta-i veche şi răsuflată. *(Îşi caută galoşii)* Ştii, noi nu ne vom mai vedea, aşa că dă-mi voie să-ți dau un sfat la despărțire: nu mai da din mâini! Dezvață-te de obiceiul ăsta, să dai din mâini... Şi totuşi, cum o fi, cum n-o fi, eu te iubesc. Ai degete subțiri, ca de artist... Şi sufletul fin, delicat...

LOPAHIN *(Îl îmbrățişează)*:
Adio, porumbelul meu. Mulțumesc pentru tot, dacă ai nevoie de bani pentru drum, ia de la mine.

TROFIMOV:
Pentru ce? N-am nevoie.

LOPAHIN:
Ştiu că n-ai.

TROFIMOV:
Am. Vă mulțumesc. Am primit pentru o traducere, uite-i sunt aici, în buzunar. *(Neliniştit)* Dar galoşii nu sunt!

VARIA *(Din camera vecină)*:
Ia-ți gioarsele! *(Aruncă pe scenă o pereche de galoşi)*

TROFIMOV:
De ce te superi, Varia? A... ăştia nu-s galoşii mei.

LOPAHIN:
Astă primăvară am semănat 500 de hectare cu maci. Şi acum, am câştigat 40.000 curat. Când macul meu a înflorit... ce privelişte era... Am câştigat 40.000 şi înseamnă că îți pot oferi un împrumut. De ce ții nasul pe sus. Sunt mujic... simplu.

TROFIMOV:
Tatăl tău a fost mujic, al meu farmacist. Ei şi? Asta nu înseamnă nimic. *(Lopahin scoate portofelul)* Lasă, lasă. Poți să-mi dai şi 200.000, n-aş primi. Sunt un om liber. Trec pe lângă voi, puternic şi mândru... Omenirea merge în căutarea adevărului, către fericirea cea mai înaltă care-i posibilă pe pământ, şi eu sunt în primele rânduri.

LOPAHIN:
Vei ajunge?

TROFIMOV:
Voi ajunge. *(Pauză)* Voi ajunge sau le voi arăta altora drumul.

LOPAHIN:
Ei, adio porumbelule, e timpul să plecăm, ne umflăm în pene unul în fața altuia, dar viața să ştii că trece... Când muncesc mult, fără odihnă, gândurile mi se limpezesc, mi se pare că ştiu pentru ce exist. Dar câți, frate, în Rusia, habar n-au pentru ce există? Ei, tot una e. Leonid Andreevici, se spune, a primit un post la bancă, 6.000 pe an... Numai că n-o să țină, prea leneş...

ANIA *(În uşă)*:
Mama vă roagă: până nu a plecat, să nu mai taie livada.

TROFIMOV:
Cum poți fi atât de lipsit de tact... *(Iese prin antreu)*

LOPAHIN:
Acum, acum... ei, cum pot... *(Iese)*

ANIA:
L-au dus pe Firs la spital?

IAŞA:
Le-am spus dimineață, cred că l-au trimis.

ANIA *(Lui Epihodov care trece prin sală)*:
Semion Panteleevici, află te rog dacă l-au dus pe Firs la spital.

IAŞA *(Ofensat)*:
Dimineață am vorbit cu Egor, ce să mai întrebăm de zece ori.

EPIHODOV:
Preavârsnicul Firs, părerea-i definitivă, nu mai e bun de reparat, trebuie să ia calea strămoşilor. Eu unul nu pot decât să-l invidiez. *(Pune un geamantan pe o cutie de pălării şi o striveşte)* Uite, poftim... *(Iese)*

IAŞA *(Batjocoritor)*:
"99 de nenorociri".

VARIA *(De după uşă)*:
L-au dus pe Firs la spital?

ANIA:
L-au dus.

VARIA:
Atunci de ce n-au luat scrisoarea pentru doctor?

ANIA:
Trebuie ajunşi din urmă! *(Iese)*

VARIA *(Din camera vecină)*:
Unde-i Iaşa? Spuneți-i că a veni maică-sa să-şi ia rămas bun.

IAŞA *(Dă din mână)*:
Chiar mă scoate din sărite.

(Duniaşa s-a ocupat tot timpul de bagaje. Acum, când Iaşa a rămas singur, se aproprie de el)

DUNIAŞA:
Dacă m-ai privi măcar o dată, Iaşa! Pleci... mă părăseşti... *(Plânge şi i se aruncă de gât)*

IAŞA:
De ce plângi? *(Bea şampanie)* Peste şase zile voi fi din nou la Paris. Mâine luăm expresul şi, la drum, de parcă nici n-am fi fost aici. Vive la France! Aici nu e de mine, nu pot trăi... nu se poate face nimic. Mârlănie şi-atât. *(Bea şampanie)* De ce să plângi? Poartă-te cum se cuvine şi n-ai să mai plângi.

DUNIAŞA *(Se pudrează, privindu-se în oglindă)*:
Să-mi scrii de la Paris, doar te-am iubit, Iaşa, cât te-am iubit! Sunt o ființă gingaşă, Iaşa!

IAŞA:
Vine cineva. *(Se ocupă de geamantane, cântând încet)*

(Intră Liubov Andreevna, Ania şi Charlotta Ivanovna)

GAEV:
Ar fi timpul să plecăm. *(Privindu-l pe Iaşa)* Cine miroase a scrumbie?

RANEVSKAIA:
Haideți! Peste zece minute trebuie să urcăm în trăsură. *(Priveşte odaia)* Adio, dragă casă, bătrână... Trece iarna, va veni primăvara şi tu n-ai să mai fi, te vor dărâma. Câte n-au văzut zidurile astea! *(Către Ania)* Comoara mea, cum străluceşti, ochii tăi joacă ca două diamante. Eşti fericită, foarte fericită?

ANIA:
Foarte, începe o viață nouă, mamă!

GAEV *(Vesel)*:
Într-adevăr, acum totul e bine. Până la vânzarea livezii de vişini toți fremătam, sufeream, apoi când lucrurile s-au hotărât definitiv şi irevocabil, cu toții ne-am liniştit, chiar ne-am regăsit buna dispoziție... eu sunt funcționar la bancă, un finanțist, ca să zic... galbena la mijloc, şi tu, Liuba, cum-necum, arăți bine... fără îndoială.

RANEVSKAIA:
Da. Stau mai bine cu nervii, e adevărat. *(I se dă paltonul şi pălăria)* Dorm bine. la lucrurile mele, laşa. *(Aniei)* Fetița mea, ne vom revede curând... plec la Paris, voi trăi acolo cu banii pe care i-a trimis mătuşa din Iaroslavl... să trăiască mătuşa! - dar banii ăştia n-o să-mi ajungă mult timp.

ANIA:
Tu, mamă, te vei întoarce curând... nu-i aşa? Mă voi pregăti, voi da examenele la gimnaziu şi voi munci să te ajut. Noi, mamă, împreună, vom citi cărți... Nu-i aşa, *(Îi sărută mâinile)* vom citi în nopțile de toamnă, vom citi multe cărți şi în fața noastră se va deschide o lume nouă, minunată...
(Visătoare) Mamă, întoarce-te...

RANEVSKAIA:
Mă voi întoarce, comoara mea! *(O îmbrățişează)*

(Intră Lopahin. Charlotta fredonează încet un cântec)

GAEV:
Charlotta e fericită, cântă!

CHARLOTTA *(Ia o legătură ce seamănă cu un copilaş în faşă)*:
Copilaşul meu, nani-nani *(Se aude un plâns de copil*: *uaa, uaa)* Oa-oa! Şşş! Taci, dragul meu, taci cu mama, Şşş... micuțu' meu! Tare mi-e milă de tine... *(Aruncă balotul la loc)* Vă rog să-mi găsiți un loc undeva. Eu nu pot să rămân aşa.

LOPAHIN:
Găsim, Charlotta Ivanovna, n-avea grijă.

GAEV:
Toți ne părăsesc, Varia pleacă... nimeni nu mai are nevoie de noi.

CHARLOTTA:
La oraş n-am unde să stau. Trebuie să plec... *(Fredonează)* Fie ce-o fi...

(Intră Pişcik)

PIŞCIK *(Gâfâind)*:
Uf, lăsați-mă să-mi trag sufletul... sunt la capătul puterilor... prearespectabilii mei... apă...

GAEV:
După bani, te pomeneşti? Fug să scap de pacoste... *(Iese)*

PIŞCIK:
N-am mai fost de mult la voi... preafrumoaso, *(Lui Lopahin)* eşti aici... bucuros că te văd... om cu creier colosal... ține, i-ai, *(Îi dă lui Lopahin bani)* 400 de ruble... mai rămân 840...

LOPAHIN *(Dă din umeri nedumerit)*:
Cred că da... De unde i-ai luat?

PIŞCIK:
Aşteaptă. Cald. O întâmplare nemaipomenită. Au veni englezii şi au găsit în pământul meu un fel de argilă albă. *(Către Liubov Andreevna)* Dumitale 400... preafrumoasă... minunată, *(Îi dă banii)* restul mai târziu. *(Bea apă)* Adineauri în tren un tânăr povestea cum că unul... un mare filosof, sfătuieşte oamenii să sară de pe acoperiş "Sări, zice, asta-i cheia" *(Mirat)*, ce spuneți! Apă!

LOPAHIN:
Ce fel de englezi?

PIŞCIK:
Le-am închiriat o bucată de pământ, din ăla argilos, pentru 24 de ani... şi acum, iertați-mă, n-am timp... trebuie să galopez mai departe... la Znoikov... la Kardamonov... Dator, la toți... *(Bea)* Rămâneți sănătoşi... Mă întorc joi...

RANEVSKAIA:
Ne mutăm la oraş, iar eu plec mâine în străinătate.

PIŞCIK:
Cum? *(Alarmat)* De ce la oraş? A, da, văd... cufere, geamantane... ei, ce să-i faci, nu-i nimic... *(Printre lacrimi)* nimic... Inteligenți oameni, englezii ăştia... nu-i nimic, fiți fericiți, Dumnezeu să vă ajute... nu-i nimic, totul are un sfârşit pe lume... *(Îi sărută Liubovei Andreevna mâna)* Dacă ajunge la voi vestea că mi-am dat duhul, amintiți-vă de acest... cal... şi spuneți: a fost odată pe lume un oarecare... Semionov Pişcik... fie-i țărâna uşoară... Ce vreme minunată... Da! *(Pleacă puternic emoționat, dar se întoarce în aceeaşi clipă şi vorbeşte din uşă)* Fiica mea, Daşenka, vă trimite respectuoase plecăciuni. *(Iese)*

RANEVSKAIA:
Acum putem să mergem. Plec cu două griji. Prima, Firs care-i bolnav. *(Uitându-se la ceas)* Mai avem încă cinci minute.

ANIA:
Mamă, pe Firs l-au dus la spital. Iaşa l-a trimis dimineață.

RANEVSKAIA:
Şi a doua mea grijă - Varia. Ea e obişnuită să se trezească dis-de-dimineață şi să lucreze, acum fără muncă e ca peştele pe uscat. A slăbit, e palidă şi plânge mereu, sărăcuța de ea... *(Pauză)* Ştii foarte bine, Iermolai Alexeevici; visam... să o mărit cu dumneata, părea că aşa va fi. *(Şopteşte ceva Aniei, face semn Charlottei, şi amândouă pleacă)* Ea te iubeşte, vă potriviți şi nu înțeleg, nu înțeleg de ce vă feriți unul de altul. Nu înțeleg.

LOPAHIN:
Mărturisesc că nici eu nu înțeleg. Totu-i atât de ciudat... dacă mai avem puțin timp, eu sunt gata chiar acum... să terminăm odată şi basta! Dar fără dumneavoastră, simt că nu pot.

RANEVSKAIA:
Minunat. Nu va dura decât o clipă. O chem îndată.

LOPAHIN:
Întâmplător avem şampanie, *(Priveşte paharele)* e goală, n-a mai rămas nici un strop. A băut-o cineva. *(Iaşa tuşeşte)* A ras-o.

RANEVSKAIA *(Cu vioiciune)*:
Excelent. Noi ne retragem... Iaşa. Allez! *(Spre uşă)* Varia, lasă tot şi vino aici! Vino! *(Iese cu Iaşa)*

LOPAHIN *(Se uită la ceas)*:
Da... *(Pauză) (După uşă râsete reținute, şoapte, în sfârşit intră Varia)*

VARIA *(Privind cercetător în jur)*:
Ciudat, nu-i găsesc.

LOPAHIN:
Ce cauți?

VARIA:
I-am pus chiar eu undeva, dar nu țin minte.

(Pauză)

LOPAHIN:
Ei, şi acum încotro, Varvara Mihailovna?

VARIA:
Eu? La Ragulini... Ne-am înțeles să le țin gospodăria... un fel de... menajeră.

LOPAHIN:
La Iaşnevo? 70 de km de drum.

(Pauză)

LOPAHIN:
Uite că s-a sfârşit viața în casa asta...

VARIA *(Privind lucrurile)*:
Unde-or mai fi... sau i-am pus în cufăr... Da, viața în casa asta s-a sfârşit... nu va mai fi...

LOPAHIN:
Eu plec la Harkov acum... cu trenul ăsta. Treabă multă. Aici îl las pe Epihodov. L-am angajat.

VARIA:
Ei!

LOPAHIN:
Anul trecut pe vremea asta, dacă-ți aminteşti, ningea, iar azi e linişte, soare. Numai că e frig. Trei grade ger.

VARIA:
Nu, n-am uitat. *(Pauză)* Dar şi termometrul e spart...

(OFF: Iermolai Alexeevici..)

LOPAHIN *(Parcă ar fi aşteptat de mult chemarea asta)*:
Îndată! *(Iese)*

(Varia stând pe jos şi punându-şi capul pe balotul cu rochii, plânge încet. Se deschide uşa, intră Liubov Andreevna)

RANEVSKAIA:
EI? *(Pauză)* Trebuie să plecăm.

VARIA *(Nu mai plânge, şi-a şters lacrimile)*:
Da, e timpul măicuță. Ajung chiar azi la Ragulini, numai de n-aş pierde trenul...

RANEVSKAIA *(În uşă)*:
Ania, îmbracă-te!

(Intră Ania, apoi Gaev, Charlotta Ivanovna. Gaev poartă un palton gros, cu glugă. Se strâng servitorii, vizitii. Lângă lucruri se agită Epihodov)

RANEVSKAIA:
Şi acum putem porni la drum.

ANIA *(Veselă)*:
La drum!

GAEV:
Prietenii mei, scumpii mei, dragii mei prieteni! Părăsim pentru totdeauna această casă, pot eu oare să tac, mă pot eu oare stăpâni să nu exprim la despărțire sentimentele care inundă acum toată ființa mea...

ANIA *(Îl imploră)*:
Unchiule!

VARIA:
Unchiulețule, nu trebuie!

GAEV *(Trist)*:
Bila galbenă la mijloc - în dublet... Tac...

(Intră Trofimov, apoi Lopahin)

TROFIMOV:
Ce faceți, domnilor, e timpul să plecăm!

LOPAHIN:
Epihodov, paltonul!

RANEVSKAIA:
O să mai stau un minut. Să ne aşezăm. Parcă n-am văzut niciodată cum sunt pereții în casa asta, cum e podul, şi acum mă uit la toate cu sete, cu dragoste...

GAEV:
Mi-aduc aminte, când aveam 6 ani, de Sfânta Treime, stăteam la fereastra asta şi mă uitam după tata care se ducea la biserică.

RANEVSKAIA:
Au luat toate lucrurile?

LOPAHIN:
Cred că da. *(Lui Epihodov, îmbrăcându-se)* Epihodov, ai grijă să fie totul în ordine aici.

EPIHODOV *(Vorbeşte cu glas răguşit)*:
Fiți liniştit, Iermolai Alexeevici.

LOPAHIN:
Ce-i cu glasul ăsta?

EPIHODOV:
Adineauri am băut apă şi-am înghițit ceva.

IAŞA *(Disprețuitor)*:
Mârlănie...

RANEVSKAIA:
Plecăm şi aici nu va rămâne nici un suflet...

LOPAHIN:
Până-n primăvară.

VARIA *(Trage din balot o umbrelă şi o ridică de parcă ar vrea să lovească în cineva)*:
Ce e...? Ce e...? Nici nu mă gândeam...

TROFIMOV:
Vă rog, urcați-vă în trăsură. E timpul. Acum soseşte trenul!

VARIA:
Petea, uite-ți galoşii lângă valiză, *(Printre lacrimi)* cât de vechi şi de murdari sunt...

TROFIMOV *(Punându-şi galoşii)*:
Să mergem, domnilor!

GAEV *(Puternic emoționat, îi e teamă să nu plângă)*:
Tren... Gară... Croisè la mijloc... dublet alb - în colț...

RANEVSKAIA:
Să mergem!

LOPAHIN:
Toată lumea e afară? N-a mai rămas nimeni înăuntru? *(Închide uşa din stânga)* Acolo mai sunt nişte lucruri. Trebuie încuiat. Să plecăm!...

ANIA:
Adio, casă! Adio, viață veche!

TROFIMOV:
Salut, viață nouă! *(Iese cu Ania)*

(Varia priveşte camera şi iese fără să se grăbească. Pleacă Iaşa cu Charlotta, care duce cățelul de lanț)

LOPAHIN:
Aşadar, la primăvară... Ieşiți, domnilor... la revedere *(Iese)*

(Liubov Andreevna şi Gaev au rămas singuri; de parcă ar fi aşteptat această clipă, se aruncă unul în brațele celuilalt şi plâng încet, de teamă să nu fie auziți)

GAEV *(Disperat)*:
Sora mea, sora mea...

RANEVSKAIA:
O, draga, scumpa, frumoasa mea livadă!... Viața mea, tinerețea mea, fericirea mea, adio!... Adio!...

GLASUL ANIEI *(Chemând-o)*:
Mamă!...

RANEVSKAIA:
Pentru ultima oară, să privesc pereţii, ferestrele... biata mama... îi plăcea atât de mult să se plimbe prin camera asta.

GAEV:
Sora mea, sora mea!

GLASUL ANIEI:
Mamă!...

GLASUL LUI TROFIMOV:
A-u!

RANEVSKAIA:
Venim!

(Ies. Scena e goală. Se aude cum se încuie uşile, apoi cum pleacă trăsurile. Se face linişte. Liniştea e străbătută deodată de zgomotul surd al toporului, care loveşte un pom. Sună stingher şi trist. Se aud paşi. Se arată pe uşa din dreapta Firs. E îmbrăcat ca întotdeauna, în haină şi jiletcă albă; în picioare - pantofi. E bolnav)

FIRS *(Se apropie de uşă şi o încearcă)*:
Au încuiat. Au plecat *(Se aşează pe divan)* M-au uitat. Nu face nimic. Să mă aşez puţin aici, sunt singur, Leonid

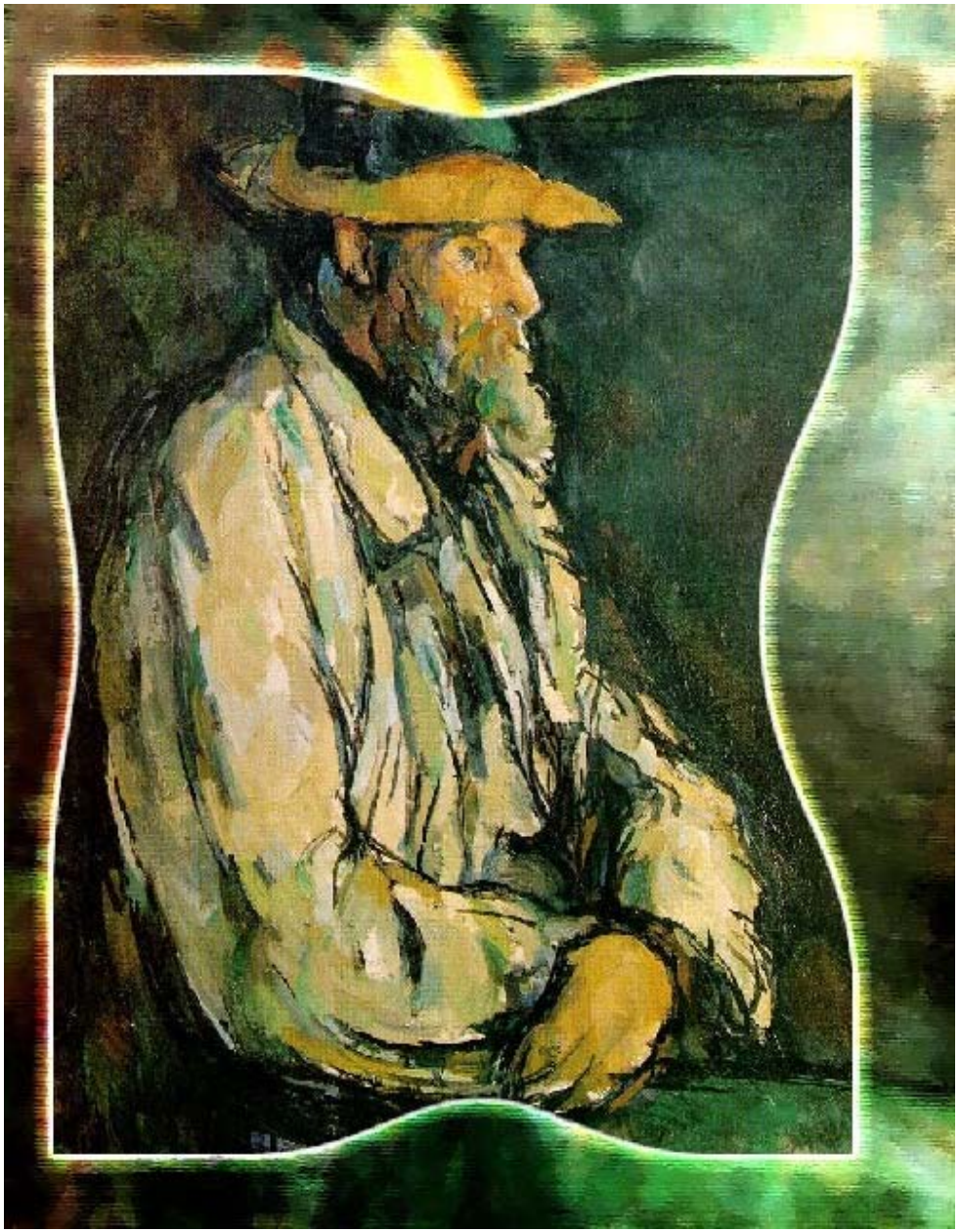

Andreevici iar nu şi-a luat blana. A plecat cu paltonul... *(Oftează preocupat)* dacă n-am fost cu ochii pe el... Tânăr, necopt... *(Bombăne ceva de neînțeles)* Viața mea a trecut de parcă nici n-am trăit-o... *(Se culcă)* Să mă întind... Nu mai ai putere, nu ți-a mai rămas nimic... Ei, tu... bun de nimic!... *(Stă nemişcat)*

(Se aude un zgomot depărtat, ca din cer, ca sunetul unei coarde care plesneşte, un sunet trist, stingându-se încet. Se face tăcere, se aude numai cum departe, în livadă, toporul loveşte în vişini)